

Glasilobčine Cerknica

Slivniški pogledi

| marec 2021 | letnik 7 | številka 72 |

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 011900 6

3 Uvodnik

4 Intervju

Erika Felicijan

7 Iz občinske hiše

10 Aktualno

12 Gospodarstvo

15 Izpostavljam

16 Utrip

17 Ljudje med nami

18 Dogaja se

20 Naša društva

22 Notranjska, obujena in dragocena

24 Iz zgodovine

26 Kultura in kulturniki

29 Obveščamo

32 Mladi mladim

34 Ideja za izlet

35 Notranjski regijski park

38 Razgibajmo možgane

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklje ob Gori in bodi obveščen o dogajanju!

Prejeto iz App Store

Prejeto iz Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerklje ob Gori

Izdaja: Občina Cerklje ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklje ob Gori.

Fotografija na naslovnici: Trobentice, Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklje ob Gori.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklje ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklje ob Gori in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklje ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Dobra volja ...

© Ljubo Vukelič

Velikokrat se pojavljajo razprave o tem, kaj je v življenju res pomembno. So to materialne dobrine? Ali so to ljudje, lepi odnosi? In pogoste so polemike o tem, da človek za življenje potrebuje sredstva, po drugi strani pa naj bi bilo pomembnejše to, kako se počuti. Ko enotnosti mnenj ni, pride najpomembnejše – zdravje. Pregovoru, da ima zdrav človek sto želja, a bolan samo eno, zagotovo nihče,

ki je bil že kdaj bolan, ne oporeka. Pa tudi misel o tem, da dobra volja pripomore k boljšemu zdravju, tako fizičnemu kot psihičnemu, ni nova.

Predstavljajmo si, da smo na plačljivem parkirišču in čakamo na to, da bomo lahko plačali parkirnino. Malo smo šli že pozno od doma, a vseeno še vse kaže, da bomo na sestanek, ki ga imamo čez nekaj minut, prišli pravočasno. A parkomat je zaseden. Nekdo pred nami ne ve, kako bi plačal, kam mora dati denar, kaj mora pritisniti. Poskuša, vse gre narobe. Mi čakamo, se jezimo, se obračamo naokoli, postajamo vse bolj nervozni. Vse gre narobe, ura sestanka se bliža, mi smo še vedno na istem mestu kot pred petimi minutami. Avtobus, ki nas bi odpeljal na kraj sestanka, je že zdavnaj odpeljal. Po nekaj minutah gospod pred nami vendarle plača in pridemo na vrsto mi. Plačamo. Slabe volje, jezni na cel svet čakamo na nov avtobus. In v mislih preklinjamo ... Na sestanek pridemo prepozno, zdi se nam, da nas vsi grdo gledajo ... In to samo zato, ker tisti pred nami ni znal plačati – s tem se tolažimo.

Zavrtimo čas nazaj. Smo na parkirišču in čakamo, da bomo plačali parkirnino. Gospodu pred nami se pri tem dejanju zatika. Nekaj trenutkov postojimo, saj nočemo biti vsiljivi. In ko vidimo, da ne gre, z dobro voljo rečemo: »Gospod, vam pomagam?« Ker smo to že nekajkrat počeli, v minuti pomagamo gospodu, plačamo svojo parkirnino, v miru počakamo na avtobus in pridemo na sestanek pravočasno.

Pa si predstavljajmo obratni položaj. Avtomobil peljemo na popravilo. Ali pa na tehnični pregled. Nismo povsem prepričani, do kod ga moramo zapeljati, malo se obotavljamo, morda zapeljemo predaleč ali preblizu in gospod na drugi strani se razjezi in nam v zelo glasnem tonu pove, da naj ga vendarle upoštevamo. Povsem drugače bi bilo slišati: »Gospod, še malce levo pa bova na cilju!« Cilj bi bil v obeh primerih dosežen, le da bi v prvem posloplje zapustili s slabim priokusom, drugič pa dobre volje, četudi smo ga morda malce polomili. Kdo ga pa ne? Kdor se česa loti, se tudi zmoti. Povsem človeško.

Ali pa gremo zaradi bolezni k zdravniku. Prav prijetno olajšanje je, ko nas medicinska sestra že s pogledom lepo sprejme, nam reče kakšno pozitivno besedo. Morda je dovolj le: »Kmalu boste na vrsti.« In svet je lepših barv. Čisto malo je treba.

Dobra volja je tista, ki slabe trenutke naredi manj slabe in lepe še lepše. Da dobra volja vpliva na zdravje, ne moremo zanikati. Tudi Kekec je to vedel. Oziroma Frane Milčinski - Ježek: »Lica rdeča, smeh in sreča, to zaklad je, hej, juhej.«

Polona Otoničar Pajk

Erika Felicijan

Erika Felicijan prihaja iz Cerknice, kjer ponovno živi tretje leto, pred tem pa je kar nekaj let živela v Indiji. Patsy je blagovna znamka, pod katero že enajsto leto ustvarja modne dodatke ter oblačila iz koži prijaznih materialov. Njen projekt pa je tudi ARTish, ki šteje že deset let; z njim ji je uspelo združiti in predstaviti prek 700 slovenskih in tujih umetnikov.

Koliko let ste živeli v Indiji?

Indijo sem prvič obiskala v skupini pod vodstvom Zvoneta Šeruge, ki mi s svojim pristnim načinom vodenja prikazal pravo indijsko pravljico, kamor sem se nato kar nekajkrat vrnila. To potovanje me je zapečatilo za vedno. Nisem videla umazanije. Sedeti na tleh sredi železniške postaje, obdan z domačini, mi ni bilo tuje. Umivanje zob ob cesti, čakajoč na vlak, in spet obdan z mnogo radovednimi očmi prav tako ne. Stiskanje na prepolnem avtobusu na več stokilometrski vožnji tudi ne. Opazovanje gorečega trupla v Varanasiju me ni šokiralo. Pok lobanje, pravijo, da takrat duša zapusti telo, saj, ki so padale na moje telo. Nič me ni pretreslo. Vse mi je bilo tako ... domače. Naravno. Pristno. Pomirjena in hvaležna sem se počutila, da sem poslušala svoj notranji klic in šla. Še sanjalo se mi ni, kako bo ta pot spremenila moje življenje. Kako bi le vedela.

Kaj ste počeli tam?

V Indijo sem se nekaj let vračala kot turistka, če se ne motim, me je tja pot vodila šestkrat. Po treh potovanjih v družbi sem se odločila, da grem sama. Takrat sem obiskala Slovenko Mojco in njenega moža Gayena, ki blizu Kalkute vodita šolo Piali Ashar Alo, potem sem se odpravila v Auroville, prav tako k Slovincu Mateju. Ko pa sem spoznala tam tudi partnerja, to je bilo dve leti pozneje po samostojnem potovanju po Indiji, sem prenehala s štetjem potovanj nazaj. Zaradi projektov v Sloveniji sem se morala vračati za mesec ali dva (predvsem takrat, ko je bilo v Indiji prevroče).

Potovali ste tudi z motorjem.

Z možem sva z motorjem prepotovala skoraj celo Koromandijo, se vzpela

Ena izmed vrednot, ki jih Erika Felicijan občuduje v Indiji, je skrb otrok za svoje starše, ko ostarijo.

z njim tudi v gorovje Himalaje. V nekaj mesecih sva opravila čez 12.000 kilometrov, prespala v več kot 50 hotelih, prevozila več kot deset zveznih držav in prišla tudi do Nepala. Če bi vedela, kakšne ceste naju čakajo na popotovanju po gorovju Himalaje, se na to dogodivščino verjetno nikoli ne

» Jaz že od nekdaj pravim: Indija te sprejme ali pa izpljune. Lahko jo le ljubiš ali sovražiš, vmesne možnosti ni.«

bi odpravila. Poti, ki sva jih opravila, se uvrščajo med najnevarnejše na svetu. Ceste, ki vodijo v Himalajo, sestavljajo mreže neasfaltiranih, izjemno ozkih in spolzkih cest, v dolinah pod njimi pa lahko šteješ avtomobile, avtobuse in kamione, ki so strmoglavili v globino. Ne, če bi vedela, kam greva, se na to pot ne bi podala niti v sanjah!

Kdaj ste se vrnili v Slovenijo?

Ko sem zanosila, sem ostala v Indiji do sedmega meseca nosečnosti, nato pa sem se vrnila v Slovenijo, da rodim. Vendar sem s trimesečnim Ayanom odpoštovala nazaj takoj, ko je bilo to možno. Za nekaj mesecev smo se tudi preselili na Filippine, na otoček Boracay, vendar tisti način življenja ni bil za nas. Verjetno je v meni neka poganska kri, ne vem, in srčni utrip je bil takrat miren le v Indiji. Vendar usklajevanje zasebnega življenja v Indiji in projektov v Sloveniji ni bilo tako enostavno, zato smo se po šestih letih nihanja med tam in tu odločili, da se vrnemo v Slovenijo in vidimo, kako bo. No, od tega je sedaj tri leta in sem ponosna Cerknica. Seveda pa stiskam pesti, da se letos vrnemo v Indijo; na počitnice, seveda.

Notranjsko imate radi.

Oh ta prelepa Notranjska. Neverjetno Cerkniško jezero, pravljici Rakov Škocjan; pa Slivnica, Grad Snežnik, oh, toliko lepote! Tukaj sem se spet popolnoma našla in ne zamenjam za nič. Sploh, ker tudi obožujem fotografijo in tukaj je prava fotografska meka.

Zakaj ste se odločili, da greste ravno v Indijo?

Prva Indija z Zvenetom Šerugo je bila nagrada sama sebi po končanem študiju. Milijarda prebivalcev, milijoni brezdomcev in revežev, vonj po kadilu, guruji v belih haljah, čudovite barve, mistika, pravljica, mamljivi okusi začimb, vonj po chaiu, starodavna mesta, svila, svete krave, hiter tehnološki napredek na eni strani in revščina na drugi. Igra nasprotij. Nepopisno doživetje. Dežela, ki jo preprosto morate obiskati, začutiti, videti, zavohati. Če si le pripravljen na vse to. Jaz že od nekdaj pravim: Indija te sprejme ali pa izpljune. Lahko jo le ljubiš ali sovražiš, vmesne možnosti ni.

Kakšno je življenje tam skozi vaše oči?

Kar me je vedno vleklo v Indijo, so ljudje sami. Tiste iskricke v očeh, iz katerih žari življenje, sreča, neobremenjenost. Seveda ni vse samo lepo, to sem okusila predvsem proti koncu, ko z možem nisva bila več le »turista« v nekem indijskem kraju, ampak sva postala konkurenca domačinom, saj sva se odločila prevzeti in voditi restavracijo in se začela soočati z ljubosumjem in škodoželjnostjo lokalcev. V Indiji je borba vsak dan. Na osebnem, duhovnem in poslovnem področju.

Denimo dogovorjene poroke?

Dogovorjene poroke se še vedno dogajajo. Pravzaprav ni to čisto nič posebnega, za nas seveda se zdi »nesprejemljivo«, tam pa je drugače. Tradicija je tam še vedno zelo močno zakoreninjena, da tega ni mogoče kar tako izbrisati. Tudi v sedaj modernih družinah se dogajajo dogovorjene poroke, saj se tam s poroko dejansko poročita dve družini, ne samo dekle in fant. Kastni sistem in dogovorjene poroke so v Indiji še vedno zelo močno prisotni in tudi sama sem potrebovala kar nekaj časa, da sem razumela in nekaako sprejela ta družbena pravila, ki so pri tamkajšnjih prebivalcih tako močno zakoreninjena. Največ težav s staro ureditvijo imajo mlajše generacije, vendar proti tradiciji nimajo nobene besede. Zaradi rastočega turizma so razpete med dva svetova, tistega bolj svobodnega, ki ga prinaša pridih zahoda, in strogo tradicionalnega. Starši otrokom tudi danes poiščejo primerne partnerja iz ugledne družine, in če nasprotujejo starševski izbiri, so lahko tudi izobčeni. Poroka v Indiji namreč pomeni mnogo več kot združitev dveh posameznikov. Poroka je združitev dveh družin, beseda staršev pa sveta. Se pa seveda sem in tja najdejo pogumni posamezniki, predvsem v večjih mestih, ki se vseeno odločijo kljubovati družini s poroko iz ljubezni. V vseh letih bivanja v Indiji sem slišala nešteto različnih zgodb, in bolj kot spreminjati, se jih moraš kot zunanji opazovalec preprosto naučiti sprejeti. O tradiciji pa nisem slišala le zgodbic. Med življenjem v tej deželi se mi je namreč uresničila tudi želja, da doživim

pravo indijsko poroko na podeželju. Ko me je družina znanca povabila na veliki dogodek, sem nemudoma sprejela priložnost, čeprav sem vedela, da bo pot do slavlja trajala nekaj dni. Nič nenavadnega za Indijce, katerih država se razprostira na površini več kot treh milijonov kvadratnih kilometrov.

» Včasih res pozabljamo živeti, dihati in biti hvaležni za to, kar nam je dano.«

Kaj pa če primerjate tamkajšnje in vrednote v Sloveniji?

V Indiji velja rek: »Everything possible, my friend.« To pomeni: »Vse je mogoče, prijatelj.« Če ne bo danes, bo jutri. Ampak sigurno bo. Če v to verjameš. In tako zadnja leta funkcioniram tudi sama. Ne obremenjujem se, če se določena stvar ne zgodi v zelenem trenutku. Je že razlog za to. Ena izmed vrednot, ki jih občudujem v Indiji, je skrb otrok za svoje starše, ko ostarijo. Tam ni domov za ostarele, otroci skrbijo za njih, živijo skupaj. Tudi pokojnin ni v Indiji, no, le za tiste, ki delajo v državnih službah. To tudi pomeni, da je skrb otrok, da so starši preskrbljeni na svoja stara leta. Teh vrednot tukaj skorajda ni – da ne bom koga užalila. Pri nas se otrok čim prej osamosvoji in

Na samostojno ustvarjalsko pot je Erika Felicijan stopila enajst let nazaj.

tudi oddalji od staršev, v Indiji pa je ta vez tako zelo močna. Družina sama je zelo močna in povezana.

Ste pa potovali še drugam, a ne z motorjem.

Preden me je Indija osvojila, sem dvakrat sem odpotovala na Portugalsko, v Santa Cruz, tam sem šla v šolo surfanja in tudi zvozila divje valove. Nori občutki, ko sediš na surf deski sredi morja in ga čakaš. Tisti pravi val. Oblivale so me nepoznane emocije, občutek in zavedanje majhnosti in moči morja, predvsem. Tak občutek, skoraj enak, me je obilil samo še enkrat v Indiji, ko sem prvič potovala popolnoma sama. Moč valovanja in gibanja morja ter zavedanja, kako daleč od vsega in vseh sem, je bil ... nepozaben. In mi je v osebni rasti mnogo tudi dal. Portugalska je poleg Indije še en tak prostor, kjer bi lahko živela. Prelepa narava, čudovita energija in razpoloženje/miselnost ljudi. Tudi v Venezuelo me je ponesla pot, k prijateljici Adriani, prav tako Slovenki. Tam sem okusila, kako je loviti požrešne piranhe, se plaziti za anakondo velikanke, pa tudi, kako je, ko te komarji ne prenehajo pikati in ti ne preostane drugega, kot da se jim samo predaš.

Pa Izrael?

Aha, tudi v Izraelu sem bila, kjer sem obiskala prijatelje, s katerimi smo se spoznali v Indiji. Zanimivo, kako ohranjamo stike s skoraj vsemi prijatelji, ki smo se povezali v Indiji, prijatelji iz skoraj celega sveta, in kar nekaj jih je tudi že prišlo k meni v Slovenijo. Nazadnje sta v Cerknico prišla francoski par z družino, pa tudi prijateljica iz Brazilije in kolega iz Argentine.

Kateri so vaši konjički – poleg joge (o tej več pozneje)?

Obožujem fotografijo, obožujem naravo. Vsako jutro v Indiji (pa ni važno, kje smo bili) sem se odpravila na sprehod, kjer sem srkala jutranje momente počasi se prebujajoče okolice. Sedaj pa me lahko skoraj vsak dan najdete na Cerkniškem jezeru/Slivnici/Rakovem Škocjanu ali pa enostavno kjerkoli blizu gozda. Prav posebnega hobija sploh nimam. Rada počnem vse, kar me osrečuje. Enkrat eno, drugič drugo.

Ste se za jogo navdušili v Indiji?

Ne, svojo prvo učiteljico joge sem ime-la v Ljubljani, kakih deset let nazaj me je »poklicala«. V Indijo me nikoli ni vle-ka duhovnost. Čeprav številni popotniki v iskanju oddiha od nore realnosti ra-di zahajajo v hrame duhovnih modrosti in je obisk katerega izmed njih največji trend sodobnega časa, sama do zdaj še nisem prestopila praga kakšnega ašra-ma. Na ašrame gledam kot na nekakšne mehurčke, kjer si v varnem umetnem okolju nekaj tednov, potem pa prideš ven in ne veš, kako se odzivati na re-snični svet okoli sebe. Indija zna biti (in je) zelo kruta. Za popotnike, ki so le pre-hodni obiskovalci, nekoliko manj, a ko se enkrat odločiš, da si boš v Indiji ustvaril dom, spoznaš še druge, manj krasne pla-ti tamkajšnjega življenja, ki so precej od-daljene od spokojnih podob meditacije in joge. Mene so v Indijo klicale zgodbe. Naključnih ljudi, za katere sem pozneje ugotovila, da so mi prišli na pot povsem namenoma, saj so naša srečanja imela tako velik vpliv na prihodnost mojega življenja. V Indiji sem recimo našla svojo dušno sestro Didi (kar v hindijščini tudi pomeni sestra), prave prijatelje z vsega sveta ter moža in očeta najinega male-ga princa. V vseh letih potovanja tja pa osvojila tudi lekcijo, kako malo človek potrebuje v življenju, da je resnično sre-čen in zadovoljen sam s seboj. Nobenih materialnih dobrin, le izkušnje, izzive, soočanja in situacije, ki te naredijo oseb-nostno močnega in nepremagljivega.

Kaj vam je najbolj všeč?

Všeč mi je »zmožljivost« našega telesa. Če mu um seveda dovoli.

Ko gledam vaše fotografije in oblačila, energija kar puhti iz njih. Zdi se, da res ljubite življenje.

Če življenje jemlješ z neko lahkotnostjo in slediš toku, se vse zgodi tako, kot mora. Oziroma kakor ti je namenjeno. Verjamem v svojo pot, ki sem jo izbrala. Verjamem v svoje delo. Verjamem, da določeni ljudje pridejo v tvoje življenje z določeno nalogo, določeno lekcijo.

Najprej pa ste ustvarjali nakit. Je bil tako živahen kot oblačila?

Na samostojno ustvarjalsko pot sem stopila enajst let nazaj, pred tem pa sem

bila redno zaposlena kot vodja projek-tov v oglaševalski družbi, službo tam sem izgubila čez noč in to me je tudi potisnilo v samostojne vode. Po izo-brazbi sem drugače univerzitetna di-plomirana sociologinja in s takim pono-som povem, da bi se iskreno nasmejala, če bi mi kdo pred leti omenil, da bom imela svojo blagovno znamko Patsy, da bom ustvarila ARTish. Ideja za oboje se je seveda porodila med mojimi du-hovnimi iskanji in poglobljanjem v želje svoje duše. Pred šestimi leti sem se od izdelave ročno poslikanega nakita pre-usmerila h kreaciji nosljivih in modnih oblačil, inspiracija pa so mi bila poto-vanja po pisani Indiji Koromandiji, kjer

Erika Felicijan in njen mož sta z motorjem prepotovala skoraj celo Koromandijo in se vzpela z njim tudi v gorovje Himalaje

sem tudi živela in se poročila z Indijcem. Prvi kosi oblačil so bila predvsem otro-ška oblačila, nato pa sem se usmerila v to, kar sama najraje nosim, k svojemu oseb-nemu stilu.

Kateri so bili čisto prvi izdelki?

Moji čisto prvi izdelki – tega je enajst let nazaj – so bili uhani iz steklenih kroglic, ki sem jih kupila na prvem potovanju v Indiji, v mističnem Varanasiju, ob reki Ganges. Uhanom so sledili metulji ozi-roma kačji pastirji, ki sem jih poimeno-vala kar Vilinčki, potem je oživila pet-noga Žirafa, prav tako ročno poslikana lesena broška, vsaka drugačna, seveda. Eksperimentiranje z barvami in čopiči pa sem dopolnila z linijo ročno posli-kanih deklic Patsoslink, ki jih še vedno ustvarjam najraje. Patsolinke so nosljive

kot uhani, broške, obeski na ogrlicah in so navihane deklina v pisanih oblačil-cih. Vsak izdelek, ki je nastal pod moji-mi prsti, je kar oživel, vsaj tako sem ga sama tretirala, in verjetno tudi zato še vedno živijo drugod pri svojih lastnicah. Lansko leto pa se je pisani družini pri-družila tudi srečna Žaba iz Cerkniškega jezera, ročno poslikana broška iz lesa.

Katere so značilnosti vaših izdelkov?

Patsy oblačila so lahka, malce drugačna. Predvsem sledim stilu, ki ga sama no-sim. Uporabljam le stoodstotni bombaž z »blockprint« tehniko potiska, najbolj prepoznan kos pa je kimono plašč, ki je postal »must have« kos v omari mar-sikatere Slovenke, modne navdušen-ke pa ga (in ostale kose oblačil) nosijo v Ameriki, Avstraliji, na Novi Zelandiji, v Belgiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji, Španiji, na Nizozemskem, v Izraelu, Italiji in še kje. Patsy v manjših kolekcijah izdelu-je tudi hlače, obleke, srajce, vsi kosi so trajnostni, predvsem pa prepoznavni po mehkih in kakovostnih.

Nekdaj ste imeli tudi svoj atelje.

Ateljeja v Ljubljani pa žal nimam že kakšnih osem let, odpovedala sem se mu zaradi življenja v Indiji. Me pa nanj vsekakor vežejo lepi spomini na moje začetke in na kofetkanje z mojimi prvimi strankami, ki so še vedno zveste prij-a-teljice Patsolink in Žiraf, po novem tudi velike ljubiteljice mojih oblačil. Sedaj me lahko ujamete na vsakem ARTishu ali pa v spletni trgovinici etsy.com/shop/PatsyClothing.

Zakaj Patsy?

Patsy so me začeli klicati prijatelji, ko sem živela še v Ljubljani; in ko sem za-čela ustvarjati svojo znamko, se sploh nisem preveč ubadala s samim ime-nom, tako se je rodila petnoga Patsy. Zakaj sploh petnoga Žirafa? Hmmm ... Ker je mako posebna, ker je radovedna, kjer ima veliko srce ...?

Povejte še kaj drugega, česar vas nisem vprašala.

Včasih res pozabljamo živeti, dihati in biti hvaležni za to, kar nam je dano. Moja indijska zgodba me je vsekakor obogatila prav za to. Živeti! Ljubiti živ-ljenje in biti srečen.

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Kolesarska steza in pločnik od Cerknice do Dolenjega Jezera

Prizadevanja za izgradnjo kolesarske steze od Cerknice do Dolenjega Jezera so stara že več kot desetletje. Leta 2008 so se začele priprave na odkup zemljišč, ki so bila neizogibno potrebna za gradnjo navedene infrastrukture.

Kljub naporom Občine Cerknica, da bi z lastniki zemljišč dosegli dogovor, pa do tega ni prišlo vse do julija 2018, ko se je županu **Marku Ruparju** vendarle uspelo dogovoriti za odkup. Uspešna pogajanja so bila podlaga za pripravo projekta izgradnje kolesarske poti in pločnika, ki bi bil lahko izveden že do konca leta.

V teku je javno naročilo »Izgradnja hodnika in kolesarske steze Cerknica–Dolenje Jezero«. Na občinski upravi menijo, da bi bila lahko pogodba z izvajalcem, če bo vse potekalo po načrtu, podpisana že konec aprila.

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne osi 4 »trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja«, prednostne naložbe 4.4 »spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi«, specifičnega cilja 4.4.1 »Razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka v mestih«.

Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) je že potrdila odločitev o finančni podpori projektu, v kratkem pa občina pričakuje tudi pogodbo s strani Ministrstva za infrastrukturo. Skupna višina sredstev za projekt znaša 835.000 evrov, od tega pa bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval dobrih 87.000 evrov. Projekt bo sofinanciran tudi z nacionalnimi sredstvi Ministrstva za infrastrukturo v znesku 10.942,2 evra.

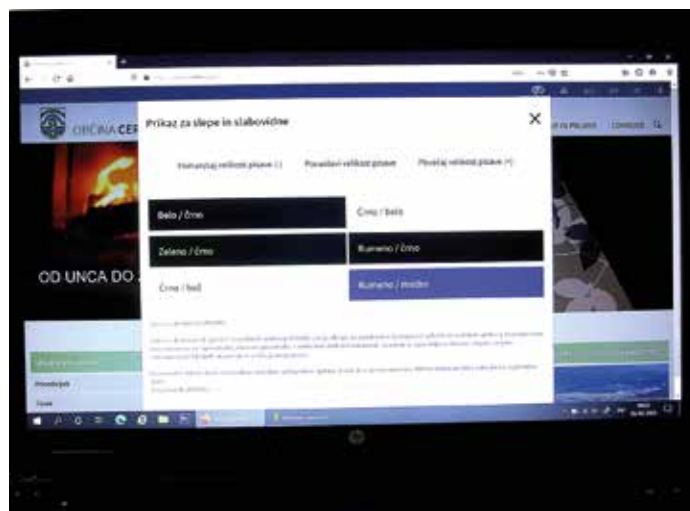

Namen naložbe je izgradnja kolesarske poti in hodnika za pešce na relaciji Cerknica–Dolenje Jezero; skupne dolžine 1393 metrov s pripadajočimi objekti. Zaradi potrebe po varnem nadaljevanju vožnje kolesarjev na obeh koncih načrtovane poti (na eni strani v Cerknico, na drugi strani skozi Dolenje Jezero) je treba izvesti vse potrebne ureditve za umirjanje prometa za zagotovitev varnosti pri souporabi skupnih prometnih površin za motorna vozila in kolesarje na teh dveh odsekih v skupni dolžini 1.072 metrov.

Z izgradnjo kolesarske poti bo občina vzpostavila mrežo kolesarskih poti na območju, zagotovila varnost kolesarjev in pešcev, povečala uporabo javnega cestnega potniškega prometa ter promovirala kolesarjenje kot zdrav način življenja.

Prilagoditev spletne strani

Občine so po Zakonu o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (ZDSMA) dolžne urediti dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti. Za prilagoditev je skupaj z razvijalcem spletne strani www.cerknica.si – podjetjem Sigmateh – poskrbela tudi Občina Cerknica. Najvidnejša in najbolj izpostavljena funkcionalnost na spletni strani je ikona v zgornjem desnem kotu (ikona s prečrtanim očesom). Po kliku na njo se odpre novo okno za izbiro funkcionalnosti. Po novem je navigacija po glavnem meniju mogoča brez miške, uporabnik lahko izbira velikost pisave in barvno shemo, onemogočene so pasti brez tipkovnice, prilagojena so vnosna polja za izpolnjevanje obrazcev, z ustreznimi računalniškimi dodatki je mogoče vsebino spletne strani prebrati z Braillovo pisavo, grafičnim elementom pa so dodani besedilni opisi. ■

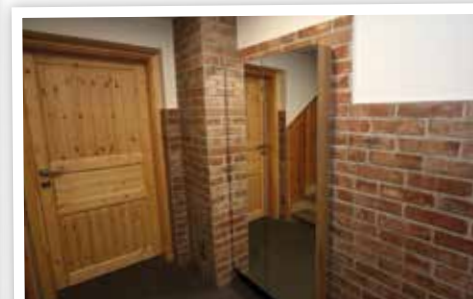
Obnovljeni pritlični prostori Doma na Slivnici

Občina Cerknica se je že pred časom zavezala, da bo iz občinskega proračuna namenjala sredstva za postopno obnovo Doma na Slivnici. Glede na izkazane potrebe najemnika je bilo treba prioritetno urediti pritlične prostore, ki so v teh dneh dobili končno podobo.

Obnovljeni so hodnik, sanitarije, shramba, točilni pult ter osrednji prostor, ki ga krasijo kamin, na steni pa obnovljeni praskanki Lojzeta Perka. Prostori so torej pripravljeni, da sprejmejo obiskovalce, seveda ko bodo epidemiološke razmere in vladni ukrepi to dopuščali.

Občina Cerknica tudi v prihodnjih letih načrtuje nadaljevati obnovitvena dela. Že letos je predvidena obnova ostrešja, v naslednjem letu pa se bo energetska sanacija nadaljevala

z zamenjavo oken in obnovo fasade. Objekt se ogreva s pomočjo toplotne črpalke, vgrajena je mala čistilna naprava, kot pravi župan **Marko Rupar**, pa bodo prihodnje naložbe še zasledovale cilj okolju prijaznega in energetske varčnega objekta. Prepričan je, da se z zglednim sodelovanjem z najemnikom Doma na Slivnici lahko pomembno obogati turistična ponudba v občini.

OBČINA
CERKNICA

Obvestilo

Občina Cerknica obvešča, da je od torka, 2. marca 2021, vstop v prostore občinske uprave na naslovu Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica v času uradnih ur za stranke spet mogoč, vendar samo po predhodni najavi na telefonski številki 01 70 90 610.

Najavljene stranke v občinsko stavbo vstopajo skozi službeni vhod (vhod s parkirišča), razkužijo si roke, povedo osebne podatke, izmerijo telesno temperaturo, referentka pa jih po končanem protokolu spremi do pisarne javnega uslužbenca.

Obiskovalce vljudno prosimo, da prihajajo zdravi in se držijo dogovorjenih ur. Občankam in občanom se zahvaljujemo za razumevanje in upoštevanje navodil.

Občinska uprava Občine Cerknica

Rekonstrukcija ceste od Grahovega do Bločic

Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je sredi februarja razpisala javno naročilo za rekonstrukcijo državne ceste R1-212/1118 Cerknica–Bloška Polica, na odseku od Grahovega do Bločic. Projekt, ki naj bi bil končan do konca prihodnjega leta, vključuje tudi izgradnjo kolesarske steze vzporedno ob državni cesti, kar bo velika pridobitev. Župan občine Cerknica **Marko Rupar** upa, da ureditev kolesarske steze na omenjenem odseku pomeni začetek izgradnje kolesarskih povezav v tem delu Slovenije na državni ravni in uresničevanje projekta Krošnjarska kolesarska pot, ki naj bi povezala jugovzhodni del Slovenije in del primorsko-notranjske regije. Dogovor med občinami, regionalnimi razvojnimi agencijami in ministrstvom je bil podpisan leta 2019. ■

Spremenjen prometni režim

Do nadaljnjega bo zaradi rekonstrukcije Ljubljanske ceste na Rakeku spremenjen prometni režim. V prvi fazi bo zaprt odsek od križišča z ulico Na vasi do prvega vhoda na železniško postajo. V tem času bo obvoz potekal po ulici Na vasi, za stanovalce Trga padlih borcev pa po preostalem delu Ljubljanske ceste čez železniški prehod. V drugi fazi bo zaprt odsek od železniške postaje proti železniškemu prehodu. V tem času bo obvoz za stanovalce Trga padlih borcev potekal po ulici Na vasi. Spremenjen prometni režim je ustrezno označen, o morebitnih spremembah pa bodo občani pravočasno obveščeni prek sredstev javnega obveščanja. Dela bodo trajala do 5. avgusta 2021. V tem času vse udeležence v prometu prosijo za strpnost. ■

Mreža nadstrešnic in prikazovalnikov

Občina Cerknica je v zadnjih letih po različnih krajih postavila že 26 nadstrešnic na avtobusnih postajališčih, sedemindvajseta pa od začetka februarja stoji na Uncu. Dela v vrednosti 8.982,96 evra, ki so financirana iz občinskega proračuna, so v celoti zaključena. Poleg mreže avtobusnih nadstrešnic se veča tudi število prikazovalnikov hitrosti na različnih prometno obremenjenih lokacijah v občini. Prvi je bil postavljen na Uncu leta 2012, deseti pa konec leta 2020 na Bločicah. Občina bo glede na potrebe in predloge Sveta za varnost v cestnem prometu s postavitvami nadaljevala tudi v prihodnje. Cilj pa ni samo opozarjanje na omejitve, ampak tudi obdelava podatkov o hitrostih na posameznih odsekih, ki bodo podlaga za morebitne dodatne ukrepe pri zagotavljanju prometne varnosti. ■

Po aktualne informacije na splet in aplikacijo

Glede na to, da se razmere ves čas spreminjajo, vam priporočamo, da za aktualne podatke o testiranju na virus covid-19 spremljate spletno stran Zdravstvenega doma Cerknica ali Občine Cerknica ali aplikacijo Občina Cerknica. Še vedno velja, da je testiranje s hitrimi testi namenjeno iskanju morebitnih okuženih med na videz zdravo populacijo. Tisti, ki imate kakršnekoli, tudi blage znake bolezni, pa morate v samoizolacijo. Na testiranje z metodo PCR vas bo napotil osebni zdravnik. Župan **Marko Rupar** in poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Cerknica **Matjaž Knap** sta v februarju zaskrbljeno spremljala slabšanje epidemiološke slike v občini Cerknica. Kot sta poudarila, sproščanje omejitev pomeni le to, da moramo kot odgovorni posamezniki zaostrovati upoštevanje osebnih higienskih in zaščitnih ukrepov. ■

Prenos iz
App Store

NA VOLJO V
Google Play

Obveščenost je v današnjem času še posebej pomembna! Naložite si brezplačno aplikacijo Občina Cerknica in bodite na tekočem!

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin**

Iz košare velikonočnih običajev

Slab mesec nas loči do največjega krščanskega praznika, velike noči. Kako bodo bogoslužja potekala v velikem tednu, še ne vemo. Gotovo pa bodo vernike in tiste, ki le ohranjajo stare tradicije, v velikem tednu spremljale stare šege in navade. Nekatere so z nami še iz poganskih časov. Svojim potrebam, želim, zmožnostim in ne nazadnje okusu so jih prilagodili tudi naši notranjski predniki.

Težko si predstavljamo, kako jih je morala priprava velikonočnih dobrot, ko se je končeval 40-dnevni post, drezati v nos! Bolj malo jih je bilo v žegnu, ki ga je pred drugo svetovno vojno v cerkev nesla revna mati več otrok iz Martinjaka. Na klančku, ki pelje do cerkve, se je spotaknila in iz lepo pokritega jerbasu na glavi so se razsuli čevlji. Kot danes tudi takrat revščine ni bilo prijetno ne živeti ne kazati. Drugače so razpoložene Meniševke z Gasparijeve razglednice! Ena za roko vodi fantiča. Velik poznavalec Maksima Gasparija **Robert Kužnik** iz Studia Zibka razlaga, da je motiv matere z otrokom Gaspari večkrat upodobil. Najverjetneje je upodobil sebe in svojo mamo Ivano. »Razglednica prikazuje pokrajino v Selščku. Zadaj vidimo Špičko, levo Cemarovnik in cerkev.« Gaspari je naslikal tri take motive. Prvi je bil izdan leta 1917 kot razglednica, objavljena je slika iz leta 1920, tretji motiv pa je oljna slika iz leta 1923; danes je v lasti Narodne galerije v Ljubljani.

Kaj diši v jerbasu?

Jedila, ki jih zakrivajo lepo izvezeni prtički, najraje z jagnjetom, imajo v krščanski tradiciji svojo simboliko. Meso predstavlja Kristusovo telo. Etnolog Niko Kuret je ugotavljal, da je na Notranjskem največja dobrota žegna želodec. Našim prednikom je predstavljal gobo, iz katere so dali piti Jezusu. Hren v krščanski ikonografiji simbolizira žeblje, s katerimi je bil Kristus pribit na križ; kruh božjo dobroto in človekovo delo; okrogla potica tudi trnovo krono. Etnolog Janez Bogataj razlaga, da je za Notranjsko značilna rožičeva potica.

Maksim Gaspari, Velika noč, z jerbasi v cerkev, 1920.

» Najverjetneje je upodobil sebe in svojo mamo Ivano.«

Čeprav so rožiči nekdanj veljali za orehe revežev, rožičevko po podedovanih receptih in okusu še danes pečejo pri marsikateri hiši. Manj večji peki in pekovke se v Cerknici po domačo potico lahko odpravijo na cerkniško tržnico h **Kseniji Mihelčič**, ki pravi, da gre najbolj v promet orehova potica in dodaja: »Tudi rozinova ne zaostaja dosti za njo.« Na zobjanje rozin, ki so namesto v »fili« predčasno končale v otroških želodčkih, ima lepe spomine **Marija Levec** iz Dan v Loški dolini, sicer doma iz Žerovnice. Ko je mama pekla potico, so otroci sedeli ob klopi pri mizi in čakali, kdaj bo izgubila kakšno rozino. Dobri mami so seveda nalašč uhajale naokoli. Gospa Marija pa svoje vnuke in vnuke prijateljic za veliko noč razveseli z menihi. Tako so včasih imenovali male pletenice s pirhi, ki so značilne za Primorsko in Notranjsko.

Za potico zamesi več testa, kot je treba; iz ostanka oblikuje trakce in splete kito. »Pri mami moje mame je bilo dvanajst otrok, deset jih je preživelo. Spekli so ta velik kolač, pa je vsak otrok komaj dobil velik kos za velikonočni zajtrk,«

pravi Marija. Če še malo pokukamo v potičnico – starejšim prebivalcem zlasti višje ležečih krajev v občini se zasvetijo oči ob spominu na potico z nadevom iz suhih hrušk. Ga ni bilo boljšega kot namočene in mlete hruške, sladkor, če je bil, dišave in kakšen jajček! Ob pomanjkanju sladkorja so bile za nadev tudi makunce spodobno sladke.

Še danes najprevidneje in nazadnje v žegen položimo pirhe. Pet rdeče pobarvanih jajc simbolizira pet Jezusovih ran, so pa tudi podoba groba in simbol vstajenja, saj iz jajca prikljuje novo življenje. Najbrž ni treba dvakrat reči, da gre za prastar simbol življenja in rodovitnosti. Na Notranjskem ga tradicionalno barvamo s čebulo, saj bi bila tista rjava kar dober približek rdeči, če odmislimo barve, ki jih kupimo v trgovini, kajne? No, tja pa največkrat zavijemo po jajca, saj po dvoriščih brska vse manj kur. V trgovini Pivke perutninarstva na Marofu prodaja poskoči pred vsako veliko nočjo, izjema je bilo le lansko leto, ko zaradi omejitev v trgovino niso mogli prebivalci okoliških občin.

Špička ali ritka? Križ ali mož?

Otroci so se kuhanih jajc v splošnem predvojnem pomanjkanju najedli vsaj za veliko noč. Vsaj tisti z dovolj sreče in spretnosti. Niso le trkali na »špičko in ritko« ali sekali pirhov s kovanci, kot počnemo še danes. Pravzaprav se zdi, da smo njihove igre precej poenostavili. Kdo ve, če še kakšen pirh olupita

Janezu Kovačiču pri prikazu prevaganca pomagajo hčerki **Eva** (v sredini) in **Doris** (v ozadju) ter njuna prijateljica **Ajda**. (@ Ljubo Vukelič)

fantiča, ki sta Niku Kuretu (1906–1995) pokazala sekanje pirhov za »prijeti, skriti ali za skozi«. Pri prvem načinu je moral kovanec prebiti lupino, obtičati v jajcu, a ostati viden; pri drugem se je moral toliko zariti v pirh, da ga ni bilo videti; pri skozi pa je moral kovanec zleteti skozi jajce ali vsaj na drugi strani pogledati iz lupine. »Kdor izpolni te pogoje, dobi pirh. Če ne, si vzame novec tisti, ki je dal pirh sekati,« razlaga etnolog in dodaja, da sta fantiča sekala z iztegnjeno roko, oddaljena okoli 30 centimetrov, v bližino jajca.

Janez Kebe v knjigi *Cerkniško jezero in ljudje ob njem* omenja hazardersko igro brcanje ali »babo tolčt«. Pred drugo svetovno vojno so jo igrali v Dolenji vasi in na Dolenjem Jezeru. Pod imenom prevaganca pa jo občasno še igrajo v Martinjaku. Tradicionalno po velikonočni maši. Moški in mladi fantje iz vasi so se nekdanj zbirali na Mihovem dvorišču, nazadnje pa so se dobili pred lokalom. Prevaganco lahko igra poljubno število igralcev. Več ko jih je, zanimivejša je igra. Prek debelejšje deščice pravokotno postavijo drugo tanjšo. Na daljšo polovico zgornje se drugega za drugim postavi dva kovanca. Martinjec **Janez Kovačič** razlaga: »Eden od igralcev, ki se počutijo »najsrečnejše« tisti dan, stopi naprej in izjavi, da on tolče. To pomeni, da on sprejema in obloži stave vseh ostalih igralcev.« Igralci na tla položijo svoje stave, to je denar, ki ga stavijo v tistem krogu igre. Igralec, ki tolče, mora na vsak znesek stave položiti enak znesek svojega denarja. »Pravimo, da »obložik« stavo,« razloži sogovornik. Potem z nogo udari po krajšem koncu deščice in kovanca poletita v zrak. Janez Kovačič nadaljuje: »Če padeta na tla kovanca obrnjena navzgor vsak s svojo stranjo, čemur rečemo križ – številka in mož – grb, se tolče naprej, dokler kovanca ne priletita na tla obrnjena enako. Če priletita s številčkama navzgor (križ – križ), vsak od igralcev s tal pobere svojo stavo, obogateno z »obloženim« denarjem igralca, ki tolče.

» Igralec ki je tolkel in imel dnevno hazardersko srečo, je domov odnesel vsoto, ki je presegla takratno Brestovo plačo.«

Če priletita obrnjena z grboma navzgor (mož – mož), ves denar, stavljen tisto igro, pobere igralec, ki tolče.« Večinoma se je igralo za manjše vsote. Sogovornik, ki mu je stara mama v najstniških letih dala nekaj denarja, da je lahko stavil, se spominja, da je igralec, ki je tolkel in imel dnevno hazardersko srečo, domov odnesel vsoto, ki je presegla takratno Brestovo plačo. Zgodilo pa se je tudi obratno.

Veliki teden pa se začne s cvetno nedeljo in blagoslovom butar ali samo oljčnih vej. Še danes je v marsikaterem domu do naslednje velike noči za blagoslov shranjena oljčna vejica. Pri Razdrehovih v Martinjaku imajo navado, da se vejice lanskoletne butare začne kuriti na sredo pred veliko nočjo. »V sredo, četrtek in petek se kuri vejice »žegna« preteklega leta,« pravi **Marija Otoničar** in nadaljuje: »Ne vem pa, ali je to navado prinesla mama iz Šteberka ali je bila martinjska.« Vsaj del blagoslovljene butare pa so včasih celo leto uporabljali na polju in pri zdravljenju živine. Ker naše preživetje trenutno ni (še ali spet) odvisno od naše zemlje, napojene z našim znojem, tudi vejice iz žegnane butare ob oranju ne damo več v prvo brazdo, kot se običajja še spominjajo pri Pirmanih.

Se samo zdi ali nas današnji položaj res vrača k zemlji? »Slovec, tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega najprava,« je že kdaj vedel ne le prvi slovenski pesnik, ampak tudi naš novinarski prvak Valentin Vodnik. K zemlji pa nas vračajo tudi stari običaji. Ohranimo jih.

SOČUTNI TELEFON

Dodajamo življenje dnevom.

OBMOČNI ODBOR	
Ljubljana	051 419 558 041 365 848 041 365 783
Maribor	051 426 578 051 658 854
Celje	051 415 446 051 418 446
Murska Sobota	051 456 470
Dolenjska, Posavje, Bela krajina	051 454 845
Gorenjska	031 614 925
Velenje	051 415 447
Koroška	051 441 638
Slovenska Istra	030 689 656
Sev. Primorska	031 606 309
Primorsko-Notranjska	051 618 261

Tu bomo, ko nas boste potrebovali.

Slovensko društvo hospic 25 let

Dohodnina kot podpora društvom

Prav vsak, ki je davčni zavezanec, lahko del odmerjene dohodnine nameni kot donacijo subjektom, ki so prepoznani kot družbeno pomembne ustanove. To je s spremembo, ki je v veljavi od leta 2007, omogočila davčna reforma.

Z davčno reformo je bilo sprejeto, da lahko vsak davčni zavezanec 0,5 odstotka dohodnine nameni financiranju splošnokoristnih namenov, političnih strank in reprezentativnih sindikatov. Med splošnokoristne namene spadajo nameni varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter invalidski, dobrodelni, ekološki, kulturni, športni, religiozni in drugi nameni.

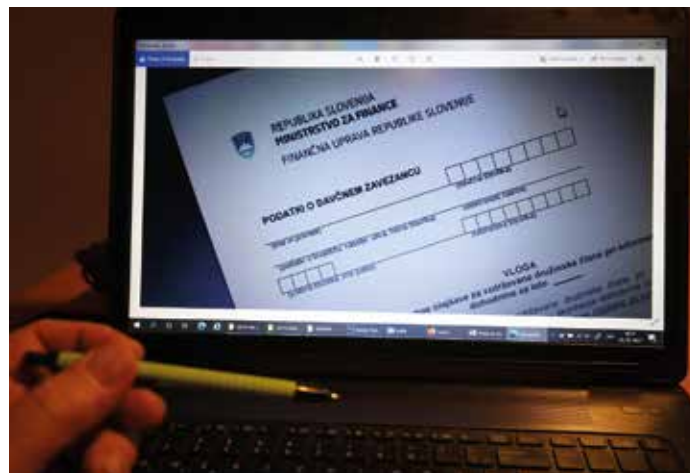
Javno dostopni podatki kažejo, da je bil na podlagi izdanih informativnih izračunov dohodnine za leto 2019 znesek odmerjene dohodnine 2.136.525.007 evrov. Če bi se vsi zavezanci odločili za namenitev dela dohodnine za donacije v višini 0,5 odstotka, bi to pomenilo 10.682.625 evrov donacij.

V letu 2019 je bilo iz tega naslova 5.554 organizacijam namenjenih 5,4 milijona evrov. Skoraj enkrat toliko sredstev je ostalo nedodeljenih in tako nakazanih v posebni sklad, iz katerega ministrstvo za javno upravo potem financira v razvoj določenih nevladnih organizacij.

Pregled donacij od leta 2006 do leta 2019

Dohodnina v letu	Število zavezancev, ki so donirali svojo dohodnino.	Število NVO*, upravičenih do dohodninskih donacij	Skupen znesek vseh dohodninskih donacij v EUR
2007	210.840	3979	2.664.946
2008	261.766	4180	3.114.523
2009	290.212	4417	3.379.428
2010	302.290	3976	3.412.296
2011	327.856	4689	3.768.903
2012	354.825	4889	3.946.373
2013	374.928	4953	3.599.946
2014	399.970	5193	3.839.579
2015	416.067	5426	3.999.802
2016	441.562	5707	4.603.843
2017	461.764	5969	4.599.271
2018	467.980	6194	5.040.712
2019	496.363	5554	5.456.656

*NVO – nevladne organizacije (vir: Ministrstvo za finance)

Zavezanec lahko nameni donacijo eni ali največ petim organizacijam.

» Na seznamu upravičencev je več kot 6000 različnih društev.«

Spremembe tudi zaradi epidemije

Epidemija novega koronavirusa je s tem letom in Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covid-19 (PKP7) prinesla spremembe tudi na tem področju. Davčni zavezanec rezident lahko zahteva, da se do enega odstotka dohodnine, odmerjene po zakonu o dohodnini od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni financiranju nevladnih organizacij in financiranju političnih strank in reprezentativnih sindikatov, in ne več zgolj 0,5 odstotka.

V letu 2021 se spreminjajo tudi nekateri roki pri pripravi seznama upravičencev, ki so pomembni za nevladne organizacije. Tako Uredba o namenitvi dela dohodnine za donacije po novem določa, da mora Finančna uprava RS (FURS) najpozneje do 15. avgusta tekočega leta in ne več kot v preteklosti do 31. maja tekočega leta od Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPEŠ) prejeti podatke o vseh nevladnih organizacijah, ki imajo na dan 31. decembra preteklega leta pridobljen status nevladne organizacije v javnem interesu in so vpisane v evidenco nevladnih organizacij v javnem interesu do 31. julija tekočega leta. Ti podatki bodo namreč podlaga za pripravo seznama upravičencev, ki ga bo FURS moral do 31. avgusta tekočega leta poslati Ministrstvu za finance.

Upravičenci, ki jim je mogoče nameniti del dohodnine, so objavljeni na seznamu – z imenom oziroma nazivom upravičencev in davčno številko – na spletni strani FURS, ki bo za odmerno leto 2020 dopolnjen z novimi upravičenci po 15. maju 2021.

Lokalni prejemniki donacij iz naslova dohodnine

Davčni zavezanec lahko posameznemu upravičencu nameni do odstotek dohodnine, zaokrožen na desetinko odstotka, pri čemer skupno namenjen odstotek več upravičencem ne sme presegati enega odstotka odmerjene dohodnine. To pomeni, da lahko davčni zavezanec posameznemu upravičencu nameni 0,1, 0,2, 0,3 odstotka ... ali en odstotek dohodnine, seštevek vseh pa ne more presegati enega odstotka dohodnine.

Po podatkih FURS roki za nakazila donacij prejemnikov ostajajo nespremenjeni. Finančna uprava RS bo tudi še naprej do 20. januarja in do 20. septembra nakazala donacije na podlagi vseh odločb o odmeri dohodnine, ki so postale dokončne.

Tudi lokalno imamo kar nekaj društev, ki so prejemniki donacij iz naslova dohodnine. »Prav posebej se ne angažiramo pri spodbujanju občanov, da bi nam donirali iz naslova dohodnine,« pravi **Aleš Doles**, poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerknica, »imamo pa letos to objavljeno na naši spletni strani.« V letu 2020 so prejeli kar 1.933 evrov. Tudi **Boštjan Švigelj**, predsednik PGD Begunje potrdi: »Vsako leto dobimo približno enak znesek, med 500 in 700 evrov.« Tudi v Begunjah aktivno občanov k doniranju ne vabijo. »Ko smo v preteklih letih raznašali po vasi koledarje, smo vaščanom omenili, da obstaja ta možnost, kaj več pa ne,« zaključi Švigelj. Tudi v PGD Begunje imajo obrazec objavljen na spletni strani društva.

Kljub temu da morda sprva donirani zneski niso visoki, pa so za mala društva velika finančna spodbuda. V PGD Begunje imajo okrog 170 članov; ob predpostavki, da bi bili čisto vsi operativci, bi iz naslova članarin, ki je v veliko primerih edini finančni vir, prejeli 1.700 evrov.

Dolg seznam upravičencev

Upravičenci, ki jim je mogoče nameniti del dohodnine, so objavljeni na seznamu z imenom oziroma nazivom in davčno številko. Na tem seznamu, ki je objavljen v Uradnem listu RS in tudi na spletni strani FURS, je več kot 6000 različnih upravičencev. Na seznamu so objavljeni upravičenci do donacij, ki delujejo s splošnokoristnim namenom, ter tudi politične stranke in reprezentativni sindikati.

Zavezanec lahko nameni donacijo enemu ali največ petim organizacijam. Če se donacija nameni enemu upravičencu, se mu lahko dodeli največ 0,5 odstotka od odmerjene dohodnine; če se razdeli med pet upravičencev, pa vsakemu pripada 0,1 odstotka. S spremembo, ki stopi v veljavo letos, se bo zdaj na tak način razdelil en odstotek.

Če želi zavezanec svojo odločitev spremeniti in donacijo nameniti komu drugemu, mora vložiti novo zahtevo, ki bo

razveljavila staro. Davčni organ bo torej upošteval zadnjo veljavno zahtevo, s katero bo razpolagal na dan 31. decembra leta, za katero se odmerja dohodnina. Pri tem je treba dodati, da če upravičenca, ki je bil na zadnjem objavljenem seznamu

upravičencev, v času vložitve zahteve ni na seznamu upravičencev do donacij za leto, za katero se odmerja dohodnina, postane zahteva v delu, ki se nanaša na namenitev temu upravičencu, neveljavna. Enkrat že vložena zahteva velja za nedoločen čas. To pomeni, da je ni treba vlagati vsako leto.

Davčni organ upošteva veljavne zahteve, s katerimi razpolaga na dan 31. decembra

leta, za katero se dohodnina odmerja. Za leto 2020 upošteva veljavne zahteve, s katerimi razpolaga na dan 31. maja 2021. Zahteva, komu boste namenili del dohodnine, velja, dokler na FURS ne podate nove zahteve ali dokler ne prekličete stare.

V tabeli navajamo nekaj naključnih lokalnih prejemnikov, ki se seveda s tistimi na vrhu seznama ne morejo primerjati, društvo Rdeči noski je na primer prejelo 236.486 evrov, jim pa vsak evro pomeni spodbudo pri delovanju in letos imamo še čas, da pomagamo.

Ime upravičenca	Število dohodninskih donacij	Znesek dohodninskih donacij (v evrih)
PGD Cerknica	197	1925,74
Rdeči križ Slovenije – območno združenje Cerknica-Loška dolina-Bloke	175	739,35
Kulturno društvo Godba Cerknica	53	698,23
PGD Begunje pri Cerknici	96	932,13
PGD Rakek	279	2874,55
Jamarsko društvo Rakek	58	843,71
Kulturno društvo Rak Rakek	38	375,18

* Seznam prejemnikov za leto 2019

Gasilska društva v občini ne vodijo posebnih akcij za donacije dohodnine.

Vir: Lokalna akcijska skupina (LAS) Notranjska

Z roko v roki smo na dobri poti do kakovostne prehrane

Ali lahko zagotovimo trajnostno oskrbo javnih ustanov z lokalnimi živili in oblikovanje kratkih verig? S projektom Z roko v roki do kakovostne prehrane smo v Lokalni akcijski skupini (LAS) Notranjska v dveh letih in pol naredili kar nekaj korakov v pravo smer. Sredi projekta nam je pot do javnih ustanov sicer zaprl covid-19, a po drugi strani se je v času epidemije okreplila zavest o pomenu hrane iz lokalnega okolja med prebivalci.

Projekt, ki smo se ga v LAS Notranjska lotili skupaj s še štirimi lokalnimi akcijskimi skupinami južne in jugovzhodne Slovenije, sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). V okviru LAS Notranjska sta pri njem sodelovala še Regionalna razvojna agencija Zeleni kras in LOA, d. o. o., iz Begunj pri Cerknici.

Kaj so ovire

K ustvarjanju pogojev za trajnostno oskrbo z lokalnimi živili smo pristopili celostno. Preučili smo tako obstoječo lokalno ponudbo in njene možnosti širjenja kot tudi potrebe končnih potrošnikov (šole, vrtci, domovi za starejše). Hitro so se pokazale tudi prve ovire. Pri ponudnikih so to premajhne količine za samostojen nastop na trgu, zanemarljivost viškov, nepovezanost, v javnih zavodih pa so se kot glavne ovire pokazali premajhno poznavanje zakonodaje, ki ureja javno naročanje, nepoznavanje lokalnega trga, prenizek normativ za organizatorje šolske prehrane za ustrežnejšo organizacijo in vključevanje lokalnih ponudnikov živil.

Kaj so rešitve

Da bi ovire presegli, smo za javne zavode pripravili vzorec razpisne dokumentacije za naročanje živil, ki je na voljo vsem javnim zavodom. Z osnovno šolo v Cerknici smo skupaj s podjetjem LOA sodelovali pri pripravi izločenih sklopov živil, ki jih ni treba vključiti v javno naročilo, ampak jih lahko dobavijo neposredno pri lokalnih ponudnikih.

Veliko dejavnosti smo namenili ozaveščanju. Za vrtčevske otroke in učence prve triade smo pripravili namizno igro z naslovom vrt družine Dobrojed, ki otroke na zabaven način spodbuja k razmišljanju o dobrobitih sezonske in lokalne hrane. V osnovnih šolah v Begunjah, Grahovem in na Uncu so se učili postavljati dvignjene grede, sejali so, sadili, postavljali hotel za žuželke, sušili zelišča za čaje in izvajali različne druge dejavnosti. Za odrasle pa smo organizirali študijske krožke o možnostih uporabe lokalnih zelišč in začimb.

V cerkniški šoli smo izvedli kulinarčne delavnice za zaposlene v kuhinjah javnih zavodov. Kuhar **Rihard Baša** je v dogovoru s šolskimi kuharicami pripravil ribje in brezmesne jedi ter jedi, povezane z različnimi dietami (npr. celiakija, laktoza). Vsi recepti so objavljeni tudi na spletni strani LAS Notranjska.

© arhiv LAS Notranjska

Brez povezovanja ne gre

Lokalne ponudnike smo peljali na strokovno ekskurzijo na Dolenjsko, kjer so se seznanili s primeri dobrih praks povezovanja kmetov in drugih ponudnikov lokalne hrane, ki bi jim lahko pomagale pri prodaji javnim zavodom in skupni promociji. Na Dolenjskem (npr. v Kočevju) imajo dobre izkušnje s povezovanjem in sodelovanjem prek zadruga. Te na našem območju ni, a se je nekaj ponudnikov odločilo za sodelovanje s podjetjem LOA, v okviru katerega nastaja distribucijski center.

LOA odkupuje pridelana in predelana živila in z njimi oskrbuje javne zavode in druge končne potrošnike. Največje zanimanje v javnih zavodih je bilo za sezonsko zelenjavo in sadje ter mleko in mlečne izdelke.

Obstajajo pa še drugi načini povezovanja in sodelovanja. Tako smo na pobudo lokalnih ponudnikov začeli vzpostavljati degustacijsko pot, namenjeno promociji lokalnih izdelkov, ki hkrati odražajo širšo zgodbo tradicije tega območja.

Kljub temu da nam je nekaj dejavnosti preprečila epidemija, smo naredili pomembne korake v smeri medsebojnega prepoznavanja, pridobivanja zaupanja in sodelovanja. Nekateri javni zavodi so bili sicer zaprti, se je pa vsaj zanimanje prebivalcev za lokalno hrano povečalo, kar daje dober obet za uspešno nadaljevanje krepitve lokalne oskrbe s poudarkom na kakovosti.

Avtorica: **Martina Švelc** Fotografije: **osebni arhiv**

Botrici na obisku v Gambiji

Gambija je najmanjša država na afriškem kontinentu in tudi ena najrevnejših. V začetku januarja 2021 sva se Martina Švelc in Tina Mele odločili, da zapustiva to našo ljubo deželo in odideva na prostovoljno delo v Gambijo.

Že po pristanku na letališču sva videli, da v Gambiji »ni korone« in da bova lahko preživeli svoj delovni dopust brez zaščitnih mask. Pomagali sva pri varstvu otrok v vrtcu, ki ga je ustanovila slovenska organizacija Za otroke sveta (zaotrokesveta.si). Vrtec so zgradili s pomočjo prostovoljcev, donacij.

Do vrtca, ki je od prestolnice Banjul oddaljen 29 kilometrov od najine nastanitve v Kololi pa 11 kilometrov, sva vsak dan potrebovali slabo uro vožnje in hoje. Odločili sva se za uporabo javnega prevoza, ki je tudi najcenejši. Vozili sva se s taksijem, ki sva ga delili še z drugimi, ali pa s kombijem, kjer se nas je peljalo tudi po 25 ljudi.

Vrtec trenutno obiskuje 132 otrok iz bližnje vasi. Otroci so razdeljeni v štiri skupine. Ni samoumevno, da otrok obiskuje vrtec, saj si ga zelo težko privoščijo – plače so nizke, brezposelnost pa visoka. Veliki večini otrok je organizacija priskrbela botre, ki zanje plačujejo obiskovanje vrtca, pozneje šole, in malico, ki jo otrok prinese s seboj. Tina je imela svojega varovanca že pred odhodom v Gambijo, jaz pa sem si ga našla tam.

Prvi dan so naju otroci in učitelji pozdravili s predstavitvijo, zapeli so nama gambijsko in slovensko himno. Morava reči, da jim gre Zdravljica zelo dobro od ust. Vsaka je bila dodeljena v svojo skupino. Prva dva dneva sva se kar malo »namučili«, saj otrok nisva razlikovali, imen pa nisva znali izgovarjati. Tudi z njihove strani je trajalo nekaj časa, da so naju sprejeli in da na naju niso gledali kot na vsiljivki. Po nekaj dneh, ko smo se navadili drug na drugega, naju otroci niso več izpustili iz rok.

Otroci se v vrtcu veliko naučijo. Čeprav je v Gambiji angleščina eden od uradnih jezikov, pa je njihovi starši doma ne govorijo. Veliko jih je nepismenih. Del učenja v vrtcu poteka tudi tako, da otroci za učitelji ponavljajo besede.

V učilnici so dejavnosti večinoma vodili učitelji, sva se pa nekajkrat tudi sami preizkusili v vodenju. Sicer sta bili najini nalogi preverjanje jutranje prisotnosti ter pomoč posameznim otrokom s težavami pri dejavnostih.

Obiskovanje vrtca otrokom omogoča lažji vstop v šolo in s tem boljšo prihodnost. Sicer pa tamkajšnji otroci niso nič drugačni kot pri nas – ko učitelj zapusti učilnico, se začnejo lumparije, vsi so žejni, vsi bi šli na stranišče, nekateri so »nabriti«, drugi zelo sramežljivi ...

V učilnicah ni sodobne tehnologije. Tam so mize, stoli in velika tabla. Velika večina opreme je pripeljana iz slovenskih šol, ki je niso potrebovale več ali so jo zamenjale.

Čas sva preživljali tudi z učitelji v vrtcu. Povabili so naju na zabavo. Pri učiteljici Sohni smo skupaj pripravili večerjo – pa ne v kuhinji, ampak kar na dvorišču, kjer je bilo zunanje kurišče. Prav na takem, kot ga pri nas uporabljamo za peko klobasic na palici. Njihova »najnovejša mašina« za kuhanje je ročni sekljalnik. Za zabavo na plaži so nama napravili tudi »afriški« make up.

Pripravljeno hrano smo pozneje pojedli na plaži. Ne verjemite jim, da obrok ni pekoč ... Vedno sem preizkušala obroke pred Tino in testirala, kako pekoča je hrana.

Učitelji so naju spremljali tudi pri obiskovanju družin nekaterih otrok, ki imajo svoje botre v Sloveniji. Na ta način sva spoznavali njihovo resnično življenje. Družine so bile vesele vsake malenkosti, ki sva jim jo prinesli.

Večino prostega časa sva se družili z domačini, z njimi pili atajo (zeleni čaj), igrali njihovo namizno igro fižolčkov, raziskovali tržnice, se sprehajali po plažah Atlantika. Povsod so bili vsi zelo prijazni – vsakdo te pozdravi, te povpraša, kako si.

Zanimiva izkušnja je bil obisk Kachikally Crocodile Pool, kjer sva se lahko dotikali živih krokodilov in v bližnjem muzeju spoznali glasbila in kulturo. Pot naju je prek Barre vodila tudi na suženjski otok Kunta Kinteh Island.

Zahvalili bi se vsem, ki so naju spodbujali in spremljali pri najinem podvigu ter namenili denar izgradnji nove učilnice. Z veseljem bova pomagali tudi, če bi se želeli vključiti v program botrstva. Le pocukajte naju za rokav! In vsi tisti, ki sprašujete, ali bo potopisno predavanje ... Bo!

Martina Švelc
v družbi otrok

Tina Mele
s svojo
afriško
družino

Brez donatorjev
si otroci
obiskovanja
vrtca ne
morejo
privoščiti.

Oprema učilnic je zelo preprosta.

Na Špičko iz Gasparijeve vasi Selšček

Ob mednarodnem dnevu turističnih vodnikov, ki ga obeležujemo 21. februarja, sta lokalni turistični vodnici **Nataša Mele** in **Janja Kozarka** v sodelovanju z Notranjsko hišo vodili vzpon na Špičko. Pohod je potekal v ožjem krogu ob upoštevanju navodil in priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Zbrali smo se pri spomeniku Maksima Gasparija, v jedru vasi, kjer nam je Nataša Mele predstavila slikarja in vas, kjer imajo vse hiše v vasi nameščene table z motivi Gasparijevih razglednic. Vaščani kažejo spoštljiv odnos do slikarja in njegovega dela, za kar je Selšček v letu 2020 prejel posebno priznanje Turistične zveze Slovenije.

Sledil je vzpon na Špičko (955 m). Nezahteven vzpon, ki v eno smer traja približno 45 minut, je zelo dobro označen, za kar je zaslužno Turistično društvo Menišija. Pot poteka večinoma po gozdu v senci dreves. Na vrhu Špičke so nas pričakali čudoviti razgledi na vse okoliške meniševske in hribovske vasi, Slivnico, Cerknico, Cerkniško jezero, Nanos in celo do Julijskih Alp. Za boljšo orientacijo poskrbi kompas na vrhu.

Ko smo se vrnili v Selšček, smo si na urejenem vaškem prostoru, namenjenem kresovanju in drugim srečanjem, privoščili gozdarsko malico, za katero so poskrbele gospodinje iz Notranjske hiše. V Notranjski hiši pa so nas na »šporhetu« pričakali še žganci z ocvirki, postreženi v kmečki sobi.

Dan je bil lep. Selšček ponuja številne možnosti tako za ogled kulturne kot naravne dediščine in rekreacijo. Vaščani pa so z gled dobrega sodelovanja in pridnih rok. Več o Selščku in ostalih potepanjih po Notranjski pa na povezavah kozarka.com in www.notranjskahisa.si.   Nataša Mele

Pogled s Slivnice

Občina Cerknica je v sodelovanju z najemnikom poskrbela za namestitve spletne kamere na objektu Doma na Slivnici. Kamera nudi pogled na Cerkniško polje. Pri načrtovanju obiska bo v veliko pomoč pohodnikom, kolesarjem, padalcem ... Zagotovo pa bo pogled z vrha Slivnice v veselje tudi drugim radovednežem. Spletna kamera je na voljo na spletni strani www.cerknica.si.   Ljubo Vukelič

Spomini ob kulturnem dnevu

V mesecu februarju smo se tudi v našem DEOS, Centru starejših Cerknica spominjali državnega praznika in kulturnega dne. Skupaj s stanovalci smo si vzeli čas za kulturna doživetja in spomine. Program smo pripravili zaposleni in naši pesniško navdahnjeni stanovalci. Kratkemu uvodu v kulturni program je ob pomoči

diplomirane medicinske sestre **Aljane Švigelj** sledilo ubrano petje izbranih melodij. Stanovalec **Ludvik Leskovec** nam je predstavil čudovita, avtorsko napisana besedila z naslovi Svadba srnjaka, Legenda in Krajina čudes, stanovalka **Marija Hren** pa nam je z veseljem in občutkom prebrala nekaj izbranih Prešernovih poezij.

Doživeto druženje, ki smo ga pripravili s skupnimi močmi, je dvignilo našega duha ter nas napolnilo z veseljem in optimizmom, za kar smo zelo hvaležni.

 Sandra Pirc Vesna Turk

Prostovoljci popisali 24 vrst ptic

Januarsko štetje vodnih ptic poteka v Sloveniji od leta 1988, leta 1997 pa je bilo prvič zastavljeno kot celosten, koordiniran in standardiziran popis vodnih ptic na ozemlju celotne Slovenije. Nacionalni koordinator je Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Prostovoljci preštejejo vodne ptice na vseh večjih vodnih površinah. Letos so jih tretji vikend v januarju. Na Cerkniškem jezeru so prostovoljci **Anže Škoberne**, **Peter Janjič** in **Marjeta Cvetko** tokrat opazili 24 različnih vrst ptic. Čeprav so nekaj vrst pogrešali, so vseeno zadovoljni.

 www.radio94.si

Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima

AQUAPEEL / - 20 €

NEGA OBRAZA / 60 min
GRATIS izdelek Bleu & Marine po izbiri

COOLIFTING ANTI AGE / 47 €
v pol ure -10 let / s kratko nego obraza

TERAPEVTSKA MASAŽA HRBTA / 30 €
25 min + savna 2 uri / 1 oseba

KERATINSKO VIHANJE TREPALNIC / 38 €

KEMIČNI PILING DERMACEUTIC / -10 %

MADERO TERAPIJA / 200 €
10 x 30 min

PODALJŠEVANJE TREPALNIC / 49 €

LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAČIC 6
obiskov + 1x **GRATIS**

GELISH LAKIRANJE ROK / -15 %

DEPILACIJA / VOSEK ALI SLADKOR
2+1 **GRATIS** najcenejši predel

SAVNA 10 obiskov / - 20 %

Oblikovanje telesa:
KAVITACIJA, VACUSLIM,
LIPO LASER, CRYOTERAPIJA,
MADEROTERAPIJA / -15 %

6 obiskov + **GRATIS** telovadba
z Andrejo (individualno ali skupinsko)

Savne in kozmetične storitve
SVAROG

 031 549 385
www.andifit-svarog.si

 KUPONČEK 7€
pri nakupu nad 50 €

Rihar d.o.o. Parizanska 20, 1380 Cerknica andi.podobnik@gmail.com

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotografija: osebni arhiv Lana Medena

Lan Meden

Cerkniški saksofonist Lan Meden je svojo glasbeno pot začel v Glasbeni šoli Frana Gerbiča Cerknica. Izobraževanje je nadaljeval na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana v razredu profesorjev Leva Pupisa in Jana Gričarja. Od leta 2018 se izobražuje pri profesorju Michaelu Krennu na zasebni univerzi za glasbo in umetnost na Dunaju.

Kako se je začela tvoja glasbena pot?

Zakaj saksofon?

Za glasbo sem se začel zanimati v tretjem razredu osnovne šole, ko smo v okviru kulturnega dne šli v Kulturni dom Cerknica. Poslušali smo glasbeno matinejo; igrali so učenci Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica, nastopalo je tudi nekaj mojih sošolcev. Tam sem prvič v živo slišal oziroma opazil saksofon in bil povsem fasciniran. Doma sem nekje našel prijavnico za opravljanje sprejemnih preizkusov za glasbeno šolo in povedal, da bi rad igral saksofon. Starši so bili presenečeni. V moji družini ni nihče glasbenik, običajno so starši tisti, ki otroka navdušijo oziroma ga vpišejo v glasbeno šolo, a pri nas je bila situacija malo drugačna. Septembra sem tako šel v glasbeno šolo in se začel učiti saksofon; poučeval me je profesor **Jernej Šmalc**.

Te je to navdušenje nad glasbo torej spremljalo ves čas od takrat?

Zanimanje je v najstniških letih malo splahnelo, dokler nisem začel igrati v pihalnem orkestru glasbene šole – najprej alt saksofon, nato pa bariton saksofon, kar je bilo nekaj novega, drugačnega, v glasbeni šoli ga nihče drug ni igral, tako da me je to motiviralo in mi dalo nov zagon. Nekateri kolegi iz orkestra so hodili tudi h Godbi Cerknica in me vprašali, če bi hodil tudi jaz. Sprva sem bil malo skeptičen, nato pa sem poskusil in bil navdušen. Igranje z drugimi je v meni znova obudilo navdušenje. Prva štiri leta sem igral sam, ko prideš v neke komorne sestave, orkestre, pa je to nekaj čisto drugega. Drugačna energija, atmosfera, vsak ima neko vlogo, vsak mora biti odgovoren. Zdaj, ko gledam nazaj, lahko rečem, da me je to dodatno pritegnilo. Po koncu šole, osnovne in hkrati glasbene, se je bilo treba odločiti, kam naprej. Prešnilo me je, da bi šel lahko na srednjo glasbeno šolo. Odločil sem se decembra, sprejemni preizkusi pa so bili marca. Prejšnja leta sem, če lahko tako rečem, »spal«. Glasba je bila hobi, za dušo, niti nisem tako resno vadil, potem pa je bilo treba kar resno zagrabit, da bi se lahko v tako kratkem času pripravil

na sprejemne preizkuse. Na začetku je bilo malo čudno, ker prej nisem veliko vadil, potem pa kar naenkrat par ur na dan – dve, tri, štiri ure.

Hodil sem še na zasebne ure k profesorju **Tomažu Nedohu**. Njemu in Jerneju Šmalcu gredo velike zasluge, da sem lahko uspešno opravil sprejemne izpite. Tako se je začela moja profesionalna glasbena pot, po končani srednji šoli sem se vpisal na zasebno univerzo za glasbo in umetnost na Dunaju, konec leta 2020 sem bil na študijski izmenjavi na akademiji Sibelius v Helsinkih v razredu profesorja **Joonatana Rautiole**, po uspešno opravljeni diplomu pa bi si želel opravljati tudi podiplomski študij.

Glasbeni dosežki, ki bi jih izpostavil, na katere si najponosnejši?

Gotovo Škerjančeva nagrada Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana. Nagrado konservatorij vsako leto podeli zgolj nekaj dijakom, podeljuje pa jo za izjemne dosežke in uspešno zastopanje šole doma in v tujini. Nagrado sem dobil februarja 2019, vsako leto jih konservatorij podeljuje dan pred slovenskim kulturnim praznikom. Velika zahvala gre mojemu profesorju na srednji šoli Levu Pupisu in profesorju Janu Goričarju, ki je bil moj mentor v času, ko je bil prof. Pupis odsoten. Druga nagrada, na katero sem zelo ponosen, pa je TEMSIG, državno tekmovanje mladih glasbenikov. Zmagal sem leta 2017 v solo kategoriji, leta 2018 pa sem na tekmovanju nastopal s saksofonistko **Valerijo Kučan**, osvojila sva drugo mesto in posebno priznanje žirije za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja.

Načrti za prihodnost?

Najprej uspešno zaključiti diplomski študij, prihodnje leto pa se bom pripravil na sprejemne izpite za podiplomski študij. Kam točno me bo pot zanesla, še ne vem. Sprejemne izpite bom šel delat na vsaj dve, tri akademije, univerze, ne vem še točno, kam – Dunaj, mogoče Helsinki ... Po študiju pa zaenkrat planiram, da se bom vrnil v Slovenijo. Kako bo to čez par let, še ne vem, ampak za zdaj je načrt tak.

Možnost prevoza za starejše

Sopotniki v drugem valu epidemije pridno delamo in vestno opravljamo svoje poslanstvo pomagati starejšim. V tem času, ko smo vsi dodobra spoznali, kako je, če imamo omejene možnosti gibanja in je naša prva skrb zdravje, se je še enkrat pokazalo, da so starejši zelo ranljiva skupina, ki ji je treba nuditi posebno pozornost. Prav zato v Zavodu Sopotniki pri izvajanju storitve sledimo preventivnim ukrepom, ki preprečujejo možnosti širjenja okužbe s covid-19, in tako ostajamo varna mobilnostna rešitev za starejše.

Sopotniki smo na voljo starejšim prebivalcem občine Cerknica. Zapeljemo jih lahko po opravkih, k zdravniku, v lekarno, na pošto ali banko in tudi na prevzem izdelkov v trgovino. Starejši se morajo predhodno naročiti pri koordinatorju Zavoda Sopotniki v cerkniški občini **Gregorju Pokleki** (Območna izpostava Rdečega križa Cerknica-Loška dolina-Bloke). Brezplačna storitev je na voljo pet dni v tednu, od ponedeljka do petka od 7.00 do 15.00. Vsi prebivalci, stari nad 65 let, ki bi potrebovali prevoz, lahko podrobnejše informacije o možnostih prevoza dobijo na telefonski številki 041 703 060.

V Zavodu Sopotniki, ki na področju medgeneracijske solidarnosti in pomoči starejšim aktivno deluje sedmo leto, budno spremljamo epidemiološko stanje. Vedno pa ostajamo Človek Človeku Sopotnik. ■

✉ Anja Pipan 📷 arhiv Zavoda Sopotniki

Nasveti pešcem za varnejšo udeležbo v prometu

Pešci so med najbolj ogroženimi prometnimi udeleženci. V policiji ugotavljamo, da so pogosto žrtve nesreč zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil (kadar vozijo z neprilagojeno hitrostjo, neočiščenimi ali zarošenimi stekli na vozilu, pod vplivom alkohola, preblizu desnemu robu vozišča ...). Veliko nesreč pa se zgodi tudi zaradi napak ali neustreznega ravnanja pešcev. Še posebej pogosto so pešci v prometnih nesrečah udeleženi v jesenskih in zimskih mesecih, ko so vremenske razmere neugodne (megla, dež), svetli del dneva pa je krajši. Zlasti starejši so največkrat žrtve prometnih nesreč zaradi svojih napak ali ker kršijo cestnoprometne predpise.

Za varnejšo udeležbo v prometu policisti pešcem svetujemo, da poskrbijo za svojo vidnost s tem, da nosijo svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo vidnost pešcev (odsevne trakove, kresničke); upoštevajo prometne predpise; cesto prečkajo na označenih prehodih za pešce; hodijo po pločnikih oziroma ob levem robu vozišča v smeri hoje; poskušajo predvidevati ravnanje drugih udeležencev v prometu. Voznikom pa svetujemo, da so na pešce posebej pozorni: jim odstopijo prednost; prilagodijo hitrost razmeram; dosledno upoštevajo omejitve; so previdni na območjih, kjer se običajno zadržujejo pešci (pred šolami, v naseljih); vozijo po sredini voznega pasu izven naselij, da zmanjšajo možnost trka s pešcem, ki hodi ob vozišču. ■

🌐 www.policija.si

**bodi
previden**

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

vam ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPOPRIJEMANJE

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

- Življenjski slog
- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?

DELAVNICE

- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno
svetovanje
(Opustitev
kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

Zavod Samostojen si še vedno pripravlja dejavnosti na daljavo

📷 Sara Smaić

V Zavodu Samostojen si smo tudi februarja nadaljevali z delom na daljavo. V sklopu projekta Točka moči smo izvajali tečaje začetne in nadaljevalne angleščine ter francoščine za odrasle. Nadaljevali smo s tečajem slovenščine za priseljence, tedensko pa smo se dobivali tudi na srečanjih EFT-tapkanja. Marca začnemo z začetnim tečajem nemščine. Vse zainteresirane vabimo, da se nam pridružite. Prijave sprejemamo na elektronski naslov vecgeneracijski.center.cerknica@gmail.com.

V sklopu projekta Center za mlade in počitniško varstvo, ki je poznan kot Center za mlade Petka, smo izvajali individualno učno pomoč ter pripravili dve zanimivi prostočasni dejavnosti za osnovnošolce. Najmlajši so prek avdio in video posnetkov spoznavali polarne živali in jih nato izdelali iz papirja, starejši osnovnošolci pa so izdelovali album dobrega počutja, ki so ga opremili s fotografijami in lepimi mislimi. Albume smo nato skupaj dokončali in jih predali DEOS, Centru starejših Cerknica. Resnično upamo, da bomo z njimi komu popestrili kakšen osamljen dan. V zameno za albume so nam stanovalci pripravili različne izdelke in nam jih poklonili. Za ves trud se jim lepo zahvaljujemo. Ker zaradi omejitev tudi v času zimskih počitnic nismo mogli izvajati počitniškega varstva, smo za najmlajše osnovnošolce pripravili spomladanske ustvarjalnice, s pomočjo katerih so samostojno ustvarjali različne izdelke. Tisti, ki so nam poslali fotografije vseh pripravljenih delavnic, so za nagrado prejeli darilni bon za uro jahanja, ki nam ga je podaril Ranč Akcija iz Cerknice. Za donacijo se še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Srčno upamo, da se bomo kmalu vrnili v prostore cerkniške osnovne šole in skupaj z otroki kakovostno preživljali prosti čas. Želimo si tudi, da bi čim prej dejavnosti Večgeneracijskega centra lahko izvajali na naši lokaciji za avtobusno postajo. Vse novice in obvestila o našem delovanju si lahko preberete na naših Facebook straneh (Večgeneracijski center Cerknica, Center za mlade Petka), o vsem pa vas bomo obveščali tudi v naslednji številki Slivniških pogledov. ■

JP Komunala
Cerknica d.o.o.

Iščemo nove sodelavce za zaposlitev na delovnem mestu monter vodovodnih naprav.

Pogoji za prijavo na prosto delovno mesto:

- strojna ali druga ustrezna srednja poklicna izobrazba (možnost priučitve);
- vozniški izpit B-kategorije;
- dve leti delovnih izkušenj (lahko manj).

Ponujamo:

- zaposlitev za nedoločen čas s poskusno dobo šestih mesecev;
- priučitev vseh potrebnih del in nalog.

Prijave na: info@komunala-cerknica.si.

Rok za oddajo prijav: 30. 3. 2021.

Za več pojasnil smo vam na voljo na telefonski številki 01 709 79 12 ali na info@komunala-cerknica.si.

Društvo dolomitne lutke

Društvo s polnim imenom – Društvo za ohranjanje kulturne dediščine, varstvo narave, samooskrbo in sonaravni turizem med Notranjsko in Cerkljansko dolomitne lutke – to tudi izkazuje in predstavlja.

Društvo, ki se je uradno registriralo pred štirimi leti, je nastalo na temeljih dvajsetletnega aktivnega delovanja **Mateja Kržiča**, ki je predsednik društva in že vrsto let deluje na področju regijskega turističnega vodenja, organizacij delavnic in dogodkov za različne ciljne skupine s področja turizma, samooskrbe ter varovanja narave in kulturne dediščine. Njegovo zagnanost in neumornost pa že nekaj let podpira in nadgrajuje **Polona Klavžar**, njegova partnerica tako v profesionalnem kot osebnem življenju.

Od lesene žlice do nabiralne vreče

V sinergiji med domačini in strokovnjaki z različnih področij opazujejo in spremljajo spremembe v kulturni krajini ter omogočajo njeno predstavljanje tako obiskovalcem kot domačinom; a ne le z vidika doživetij v naravi, ampak s pomočjo raziskovalnih tehnik, uporabljenih v znanosti (meritve pretokov in kakovosti vode, štetje primerkov posameznih vrst živali, meritve rasti dreves, kapnikov, intervjuji z domačini), tudi kot globlje spoznavanje in razumevanje naravnih procesov, vplivov med ekosistemi ter vplivom človeka. Gradivo za svoje delo najdejo povsod – naj bodo to skrivnostni snežniški gozdovi, podzemne jame, grape in soteske ali pa njive, travniki in vasi. Med dogodivščinami, ki jih organizirajo čez celo leto, zasledimo številne delavnice, pohode in ogleda, ki pokrivajo različna področja, kot so zgodovina, botanika, obrtništvo, geografija, kultura in še kaj. Na njihovih delavnicah se lahko naučimo izdelati leseno žlico, stiskati sok, se podučimo

Delavnice za odrasle

o človeški ribici, žuželkah, zvereh ter drugih živalskih in rastlinskih posebnostih našega prostora ter spoznavamo specifične geografske in zgodovinske značilnosti širšega območja. V programu imajo tudi delavnice polstenja. Polona udeležence uči, kako filcati, pod njenim mentorstvom pa nastajajo lestenci, kape, klobuki, vrečke in še kaj. Organizirajo tudi učilnice v naravi – v Križni jami, na Cerkniškem jezeru, ob mlaki, na travniku ..., na katerih skupaj z otroki in mladostniki raziskujejo, opazujejo, proučujejo, ustvarjajo, se gibajo, vohajo, tipajo, okušajo, poslušajo, predvsem pa se zabavajo in povezujejo s sovrstniki in naravo.

Pohodi z zgodbo

Njihovi pohodi niso nikoli samo pohodi. Četudi je obiskovalec Slivnico ali Snežnik obiskal že nešteto krat, in to po različnih poteh, bo na pohodu z Matejem ugotovil, česa vsega na poti še ni opazil in česa vse še ni vedel. Pohodi v organizaciji Društva dolomitne lutke imajo zanimiva imena, ki veliko obetajo in zagotovo izpolnijo pričakovanja udeležencev – Po Jankovih stopinjah, Grad Lož v času Valvazorja, Čemažev pohod, Partizanski magacin, S kombijem ob Rapalski meji, Na Slivnico malo drugače, kolesarski izlet Gradovi in gradišča Loške doline, Tektonski čok Racna gora, Meditativno kopanje v zgornjem toku Iške, Med Loškimi in Cerkniškimi poljem, Ledena Golobina ... Pod vodstvom Mateja ali Polone ali kar obeh se na vsakem koraku odkrivajo skriti zakladi naravne in kulturne stvarnosti. Društvo obstoječi program stalno razvija in dodaja nove vsebine in

Za otroke organizirajo tudi učilnice v naravi.

destinacije; v zadnjem času tudi različne vidike zdravljenja v naravi (hoja po vodi, meditacija ...).

Med udeleženci njihovih pohodov zasledimo ljudi z vseh koncev Slovenije, vedno več pa je tudi turistov iz oddaljenih krajev sveta, ki so na edinstven način prišli odkrivat lepote narave. Ne nazadnje je dodana vrednost njihovih pohodov in delavnic tudi v tem, da je število udeležencev omejeno, in je tako celotna dogodivščina še bolj posebna, intimnejša in bolj povezovalna. Tudi na račun druženja in degustacije, ki jo pripravijo v sodelovanju z lokalnimi ponudniki domače hrane in jo na dogodkih radi ponudijo.

Za popotnike, ki hočejo več

V svoji viziji o raziskovalnem turizmu, ki povezuje strokovnjake različnih področij (geografije, geologije, biologije, gozdarstva, agronomije, zgodovine) in lokalne prebivalce, ki živijo na območju, se mu prilagajajo in ga preoblikujejo, so v društvu oblikovali tri edinstvene programe. Dvourni program Golobina – »Po poti potoka Obrha v podzemlje jame Golobine na Loškem polju« ponuja doživetje interpretacije dediščine površja in podzemlja, raziskovanje ponorne jame Golobina, v kateri nastajajo nenavadne podzemne kraške oblike, ter spoznavanje jamskih živali. V dogodivščini pod imenom Snežnik – »UNESCO dediščina bukovih gozdov na Snežniku« vas spoštljivo popeljejo v skrite ostanke starodavnih gozdov, kjer v globoki tišini narave občutimo samozadosten svet gozda – tam življenje poteka počasi, premišljeno in v sozvočju z vesoljem. Tu lahko prisluhnete skovikanju sove, pihanju polha, pridete na sled medvedu, volku ali risu, slišite šepet dreves; prisluhnete lahko pripovedovanju zgodb o skrivnostih narave in usodi tamkajšnjih prebivalcev. Program Med polji – »Popotovanje med kraškim površjem in podzemljem Notranjske« traja devet ur in ponuja spoznavanje in raziskovanje območja klasičnega krasa, ki je po svojih posebnostih znan po celem svetu. Na območju med Loškim in Cerkljanskim poljem spoznavate tradicionalna kmečka opravila, se z lojtrnikom prepeljete do vasi Dolenje Jezero, kjer v Muzeju Jezerski hram prisluhnete večplastni multimedijski interpretaciji.

Turistom in domačinom v društvu zagotavljajo tudi turistično vodenje pa celotni destinaciji Zelenega krasa

So vodilni partner projekta Pokrivala na Notranjskem.

(primorsko-notranjska regija), in sicer po izbiri na različne vrhove, nanizane po pokrajini, z najvišjo goro Snežnik, ki kraljuje nad njimi; na uravnane planote in polja, na katerih se je skozi stoletja človek boril z naravo in se ji hkrati prilagajal, da je preživel; na območja, ki jih zaznamuje voda, s pravilnimi kraškimi izviri, potoki, mlakami, bajerji in presihajočimi jezери; ali v številne podzemne jame, v katerih so v preteklosti »bivali zmaji, čarovnice in hudiči« in so danes še eden redkih človeku neznanih krajev na Zemlji.

Omeniti velja tudi program, ki ga v društvu pripravljajo za šole, ter počitniški program, ki ga v poletnem času ponujajo otrokom.

Seznam društev in različnih institucij, s katerimi Društvo dolomitne lutke aktivno sodeluje, je zavidanja vreden. Z nekaterimi izmed njih sodeluje tudi kot partner v različnih projektih. V projektu Pokrivala na Notranjskem, v okviru

katerega so se poglobili predvsem v izdelavo polhovk in klobukov iz klobučevine, njihovo zgodovino ter konkreten prenos znanja, je Društvo dolomitne lutke vodilni partner. Z Društvom Modro nebo iz Pivke, ki ga vodita **Lise Pavšič** in **Marko Cvetko**, ga vežejo prijateljske vezi in soroden način delovanja, veliko sodelujeta na obeh straneh Javornikov, ali kot bi rekel Matej: »na divji in kulturni strani Javornikov«. Društvo dolomitne lutke lahko poiščete na spletni strani raziskovalni-turizem.si in spremljate na FB profilu; oba sta bogata s fotografijami in zapisi. Kdor pa se je kadarkoli udeležil vsaj enega dogodka v organizaciji Društva dolomitne lutke, ve, da v tem primeru niso te besede le besede na papirju, ampak bogato doživetje in še več kot besede lahko povedo.

Med udeleženci njihovih pohodov zasledimo ljudi z vseh koncev Slovenije.

Avtorica: **Marija Hribar**

Hišne številke skozi čas

Cesarica Marija Terezija je s patentom, izdanim leta 1770, odredila popis ljudi in vlečne živine ter oštevilčenje hiš za potrebe vojske oziroma zaradi boljšega nadzora nad vojaškimi obvezniki. Pred tem je obstajalo samo naslavljanje s hišnimi imeni, kar pa ni bilo zanesljivo, saj je imelo lahko več hiš enaka imena.

Prvotno oštevilčenje s številko 34 na desni strani portala (© Ljubo Vukelič)

Cesarica je tudi določila, da je najvišja dodeljena hišna številka hkrati poistovetena s številom hiš nekega kraja. Natančno je bilo določeno mesto hišne številke, ki je morala biti s črno barvo narisana nad vhodnimi vrati; oštevilčili so tudi nenaseljene hiše.

Popis in oštevilčenje so izvajale lokalne popisne komisije, ki so šteje po pet članov. V njej so bili: predstavnik kresije, predstavnik vojske, dva vojaška in en civilni pisar. Ljudje so se rabi hišne številke v vojaške in davčne namene

upirali; velikokrat so jih – ko je komisija odšla – preprosto prebarvali.

Katastri in hišne številke v Cerknici

Po terezijanskem katastru za Kranjsko naj bi imela Cerknica sredi 18. stoletja 204 hiše, po jožefinskem katastru iz leta 1787, ki je navajal vse zgradbe, ki so imele hišne številke, pa 200 hiš. Po popisu leta 1817 so v Cerknici našli že 240 hiš, kar pomeni, da je bila po številu hiš največja izmed vseh kranjskih trgov.

V franciscejskem katastru iz leta 1824 je na seznamu stavbnih parcel navedenih 237 hišnih števil, številka 1 je pripadala župnišču, zadnja takrat vpisana številka 237 pa Matiju Žnidaršiču (pri Majeronu na Peščenku). V franciscejskem katastru so poleg imena in priimka gospodarja navedena tudi domača hišna imena, nekajkrat pa so lokacijo zapisali tudi z besedo: Velika gasa, Mala gasa, pod turnom, pod lipo, pri novi hiši, na voglu, na Peščenku, pri cerkvenem malnu, pri mežnarji, z žage. Del franciscejskega katastra je tudi cenilni elaborat iz leta 1832, iz katerega je razvidno, da je bilo v naselju 242 hiš, torej bistvene širitve Cerknice v tem obdobju

Sklepnik hiše Jožefa Obreze, na katerem je vklesana številka 30, danes Partizanska 17. (© Valentin Schein)

ni bilo. **Stare hišne številke na Veliki gasi**

Na Veliki gasi, eni izmed najstarejših in najimenitnejših cerkniških ulic, je na kamnitem portalu še danes s črno barvo zapisana prvotna hišna številka 34, zdaj Partizanska 7. V franciscejskem katastru lahko preberemo, da je bil na tej hišni številki gospodar Matija Hren (pri Korletu). Na drugi strani ulice, zdaj Partizanska 8, je na desni strani kamnitega portala še vidna številka 156, tudi narisana s črno barvo. Leta 1824 je tu živel Anton Kušlan (pri Kušlanu z Velike gase). Na tej ulici se je ohranil tudi kamnit portal s sklepnikom, na katerem so vklesani prvotna hišna številka 30, zdaj Partizanska 17 (Kravanjeva hiša), letnica 1814 ter inicialki lastnika Jožefa Obreze (pri Hiktorjanu).

Po drugi svetovni vojni

Leta 1954 je začela oblast udeleževati zakon o imenih naselij in označevanju trgov, ulic in hiš, ki je bil sprejet leta 1948. Občinski ljudski odbori so razdeljevali nove hišne številke oziroma tablice. Stare hišne tablice iz Kraljevine Jugoslavije so bile rdeče z belim napisom in z modro-belo obrobo.

Nove tablice, ki so bile prav tako rdeče barve z belim napisom, so imele belo obrobo; izdelala jih je celjska tovarna emajlirane posode. Če je bilo preurejanje in novo oštevilčenje za velika naselja, kot je Cerknica, nujno, pa je bilo po vaseh spreminjanje številke draga neumnost. Hiše, ki so skoraj 200 let nosile prvotne številke, so čez noč dobile druge, ker so uvedli nov sistem oštevilčenja hiš: na eni strani so dobile hiše sode številke, na drugi strani lihe, po prvotnem sistemu pa so potekale številke zaporedoma, recimo, po eni strani navzgor, po drugi pa navzdol.

Ljudje so se upirali novim številkam, ker so prinašale le zmedo, stroške, spreminjanje podatkov v uradnih dokumentih, v zemljiški knjigi, matičnih knjigah. Po vaseh lahko še danes sem in tja vidimo hišne tablice iz Kraljevine Jugoslavije, saj so jih vaščani preprosto zamenjali med seboj. Gospod **Janez Kebe** je zapisal, »da je zamenjava številke škodila znamenitim župnijskim knjigam status animarum (podobnih knjig namreč matični uradi ne poznajo), kamor župniki že skoraj 200 let vpisujejo vse

Hišna tablica iz časa Kraljevine Jugoslavije (© Valentin Schein)

važnejše podatke o vsakem družinskem članu posebej in za vsako hišo.« Tako sta v knjigi Cerkniško jezero in ljudje ob njem pri vsaki hiši dve številki (stara in v oklepaju nova): 1 (Tabor 29), 282 (Gerbičeva 9).

Danes hišno številko določi geodetska uprava na zahtevo vlagatelja ali po uradni dolžnosti. Pogoji za pridobitev hišne številke je uporabno dovoljenje.

Viri in literatura

1. AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, 1823–1869.
2. Golec, Boris: Cerknica – pozni nastanek in specifični razvoj največjega slovenskega trga. V: Kronika, 2018, št. 2, str. 213–230.
3. Kebe, Janez: Cerkniško jezero in ljudje ob njem, 2011.
4. Studen, Andrej: Oštevilčenje hiš ob vojaški konskripciji 1770/71 kot tehnologija dodeljevanja naslovov in sredstvo socialnega discipliniranja. V: Marija Terezija, 2018, str. 435–449.

Iščemo najstarejše hišne tablice v občini Cerknica.

Jo imate? Fotografijo hišne tablice pošljite na urednistvo@slivniskipogledi.si. Izmed avtorjev prispelih fotografij bomo enega izžrebali in mu poklonili knjigo Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz.

Prvotno oštevilčenje s številko 156 je ohranjeno na desni strani portala. (© Ljubo Vukelič)

Avtor: **Mitja Fajdiga**

Smučarski skoki v Dovcah do sedemdesetih

V članku o povojni smučarji na Rakeku sem napisal osnovno tudi o smučarskih skokih nad Delami in v Dovcah. Po objavi se je oglasil domačin, rekoč, da se skoki v Dovcah niso končali v šestdesetih, temveč jih je nadaljevala naslednja generacija domačih skakalcev. Ko mi je pozneje še eden od domačinov pokazal fotografije tamkajšnje druge skakalnice, je postalo jasno, da je dovško nadaljevanje vredno zabeležiti.

Najprej sem dolžen popravek. Prva dovška skakalnica je bila na pobočju pod železnico nad Valenčičem, Šalčka pa je hrib na severni strani doline Župenice, kjer se je odvijalo tudi alpsko smučanje. **Mirko Juvančič** (Uglov) pravi, da se je smučarsko skakalo in tekmovalo tudi na Kilovcu; o tem bo pisal na spletni strani stareslike.cerknica.org.

Božidar Prudič in Boris Krašovec ob ostalinah druge dovške skakalnice (© Mitja Fajdiga)

Nadaljevanje skokov

Članek o rakovski smučarji je obudil spomine. Oglasil se je **Boris Krašovec** (rojen 1956) z naslednjim dopolnilom: »S Frelihi, Grbci, Trošti in še kom se je mogoče res končala skakalna doba leta 1962, vendar pa je za njimi rasla nova generacija, ki je tam nekje okoli leta 1966 pričela obnavljati staro skakalnico v Dovcah in poleg nje napravila še eno, večjo, 25-metrsko. Mislim, da je v tvojem zapisu napaka glede zaletišča; lesen začetek naleta je bil na večji skakalnici, na stari je bil naraven. Drugo skakalnico smo Dovčani gradili cele poletne počitnice. Premetavali smo leš, skladali važe in uspelo nam je. V zimskem času smo pridno skakali, za objekt se je razvedelo še drugje in prihajali so k nam skakat. Šlo je tako daleč, da je bilo že naslednje leto, če se ne motim, organizirano občinsko tekmovanje in potem še dvakrat ali trikrat, nato pa so se skoki v Dovcah resnično ustavili, samo to je bilo okoli leta 1970 ali pa 1971.

Po prvem občinskem tekmovanju je k sodelovanju pristopila tudi šola in nam od skakalnega društva Logatec priskrbela tri pare njihovih odpisanih smučk.

Moram pa še nekaj napisati glede zagnanosti naše generacije. Okoli leta 1970 smo se lotili tudi obnove skakalnice v Delah. Ker je lesen nalet že zgnil, smo se odločili obnoviti skakalnico. Kopali smo v grič nad odskočno mizo, material pa metali pod betonsko mizo. Nad staro betonsko mizo smo napravili novo, s strani smo jo napravili iz važ, v notranjost pa nasuli material od izkopa zaletišča. S tem delom smo povečali skoke na skakalnici, napravili bolj strm nalet in verjetno ne bi bil več potreben lesen nalet. Na žalost skakalnice nismo dokončali do kraja, napravljena pa je bila toliko, da sem na njej opravil en skok, mislim na prenovljeni.«

Ker sem se v prvo zmotil in dovško skakalnico umestil narobe, sem se priporočil Borisu Krašovcu, da si lokacijo dovških skakalnic ogledam v živo. Na dan slovenskega kulturnega praznika smo si skupaj z **Božidarjem Prudičem** ogledali ostaline naleta druge skakalnice, kjer sem ju za spomin fotografiral. Ker je teren zdaj zaraščen, je na fotografiji vidna le ostalina odskočne mize, v naravi pa tudi del naleta nad njo in začetek doskočišča. Seveda je bila snežna miza dosti višja, kot je vidno na fotografiji skakalnice.

Druga dovška skakalnica pozimi 1970–71 (© Božidar Prudič)

Druga dovška skakalnica in skakalci

Skakalnica je bila videti res imenitno. Med drugim izstopa tudi dvignjeni začetek naleta na kolih, ki je očitno segal proti kolovozu ob železnici. Doskočišče se je končevalo v vrtači, na njenem nasprotnem bregu. (Pod nekdanjo skakalnico nižje ob cesti zdaj stoji hiša družine Ostić.)

Pobočje pod železniško progo je v lasti železnice in pokrito z odpadnim lešem (ugaski, ki so ostali po kurjenju premoga v parni lokomotivi). Do elektrifikacije železnice je nastajalo veliko odpadnega leša; z njim je bilo nasuto tudi marsikatero nogometno igrišče.

Leš je malo olajšal preoblikovanje pobočja za skakalne potrebe, ki je potekalo poleti.

Konec šestdesetih so bile hiše v Dovcah še maloštevilne. Na fotografiji z vrha skakalnega naleta je v ozadju pod skakalnico vidna Valenčičeva hiša.

Gledanje smučarskih skokov je bil družaben dogodek. Športnih prireditev takrat ni bilo na pretek. Skoke so prihajali gledat tudi obiskovalci iz Cerknice in od drugod. In ob nedeljah je igrala glasba, torej je bilo vzdušje za vzorec podobno planiškemu.

Mimogrede, nad železnico, blizu skladišča bivših republiških blagovnih rezerv, je bila še tretja dovška skakalnica.

Med skakalci drugega skakalnega roda v Dovcah so bili poleg Borisa Krašovca in bratov Prudič – Božidarja, Marka in Svetozarja – še Slavko Valenčič, Marjan Pegan, Leon Drame Šutko, Danijel Žufič, Bojan Kučan, Jaka Peteh, Ivan Baraga, Janez Žnidaršič, Jože Arko, Branko Šivec, Viktor Godeša, Boris Nabergoj, Jani Batistič, Janez Mekina ... in zaradi pomanjkljive evidence verjetno manjka še kdo. Dovčanka Saša Zajec pravi, da je na dovški skakalnici zadnjič 1977

Skakalec v zraku in občinstvo v vznožju skakalnice (© Božidar Prudič)

ali 1978 skočil njen soprog Rudi, in sicer kar z navadnimi smučmi. Pogumno, ni kaj.

Prvotna, pretežno gola okolica skakalnice se je z leti počasi zaraščala in zdaj je tam goščava.

Skakanje v Dovcah je nekatere spodbudilo, da so treniranje smučarskih skokov nadaljevali v Logatcu.

Turistično društvo Rakek prireja v soboto, 20. marca, ogled skakalnice Stanka Bloudka v Župenici (nad Delami). Zbor je pred Železniško postajo Rakek, odhod bo ob 10.00. Z nami bo nekaj pričevalcev o smučarskih skokih. Ogled bo le v suhem vremenu in bo trajal do tri ure. V skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje se bo po potrebi oblikovalo več skupin.

Udeležba je na lastno odgovornost. Vabljeni! Dodatne informacije in prijave: Mitja Fajdiga, 040 757 259.

Sevski potecini odganjali zimo in prinašali veselje

✍️ Breda Opeka Likar

Sevski potecini so se že četrto leto zapored odpravili odganjat zimo po rodni vasi. Seveda z upoštevanjem vseh predpisov o preprečevanju okužb. Zaradi vseh obstoječih ukrepov letos ni nastala nobena nova maska. Korl, Golobinar, Karbidar, Uršnik, Bogatin, Žabjak, Orač, Sejalka, Godesin in dva mala Potesina so svojo pot začeli tako kot po navadi, pod Veliko Špičko. Z glasnim pokom so oznanili začetek in začelo se je letošnje odganjanje zime. Po vasi so se

zaslišali glas harmonike, zvonjenje zvoncev in glasni vriski veselih pustovalcev. Na prag vsake hiše so odložili šopek zelenja in zaplesali obredni ples. Upajo, da so s svojimi norčijami poleg zime odgnali tudi viruse ter vaščanom in mimoidočim prinesli kanček spomladanske radosti, ki je v teh časih še kako dobrodošla. Za vse, ki vas zanima, kako zimo odganjajo v Selščku, je na spletni strani YouTube dostopen kratek filmček letošnjega pustnega rajanja. ■

Avtorica in fotografinja: **Sonja Vrhovnik**

Mozaičenje

Epidemija je zelo močno vplivala tudi na delovanje Kulturnega društva (KD) Rak Rakek, ki ima pomembno vlogo v našem vsakdanjem življenju. Vse se je ustavilo in tudi v mozaični sekciji smo morali prenehati z rednimi tedenskimi srečanji.

Vendar pa je ustvarjalnost močnejša od vseh virusov. V mozaični sekciji smo se odločile za »delo od doma«. K sodelovanju smo povabile članice naše sekcije. Odzvalo se jih je kar 24. Naša mentorica **Eva Ule** je izbrala motive in jih poimenovala kar Kuhinjski mozaiki. Vsaka izmed ustvarjalk si je izbrala svoj motiv. Pripravile smo material; podlage, slike, stekelca; in začele ustvarjati – doma. Čeprav nismo mogle ustvarjati druga ob drugi, pa smo si mnenja, rešitve, nasvete izmenjale kar prek sodobnih komunikacijskih sredstev.

Izdelovanje mozaikov nas sprošča in pomirja, nas razbremenjuje, in kar hitro pozabimo na vse težave, ki nas pestijo. Vendar pa je veliko prijetnejše ustvarjati skupaj. Vzdušje

v skupini je vedno lepo, sproščeno in zabavno. Prepričane smo, da bodo ukrepi enkrat minili in bomo lahko ponovno ustvarjale na naših rednih tedenskih srečanjih.

Hkrati tiste, ki vas zanima mozaično ustvarjanje, vabimo na začetni tečaj, ki bo potekal v marcu. Število udeležencev je omejeno. Prijave sprejemamo na elektronski naslov mozaicarji@kdrak.si. Po oddani prijavi boste po elektronski

pošti prejeli tudi več informacij.

Vsi mozaiki, ki smo jih že in jih še bomo izdelale med našo »koronsko« akcijo, bodo na ogled 27. junija na razstavi Galerija ob jezeru, ki jo pripravljamo skupaj z našo likovno sekcijo. Se vidimo ob Cerkniskem jezeru!

Prva samostojna razstava Anke Čuček

Pravijo, da nas je čas karantene upočasnil in polenil. Pri Čučkovih ni bilo tako. Zakonca **Anka** in **Tomaz Čuček** sta aktivna ustvarjalca. Po večkratnih pogovorih sta povedala, da veliko ustvarjata. Anko smo povabili, da svoja dela postavi na ogled. 17. februarja smo razstavo pripravili v Knjižnici Ivana Matičiča na Rakeku. Anki Čuček se je v pokoju uresničila tiha želja po likovnem izražanju, ki jo je v sebi nosila že iz osnovne šole. Vključila se je v likovno skupino Kulturnega društva Rak Rakek in se začela usposablja v različnih likovnih tehnikah. Motivi, ki jih lahko vidite na razstavi, so motivi iz narave v različnih letnih časih, kjer se začutijo Notranjska, Kras in morje – kraji, po katerih jo je vodila njena življenjska pot. Nekaj del pa je tudi študijskih reprodukcij znanih avtorjev. Vabimo vas, da si ogledate razstavo. Odprta je v času delovanja rakovške knjižnice (sreda od 11.00 do 18.00). Na ogled bo predvidoma do konca marca. ■

☞ 📷 Karmen Petrič

Likovniki ustvarjajo naprej

Likovna sekcija Kulturnega društva Rak Rakek se je v času popolne karantene povezala prek interneta. Naša mentorica, akademska slikarka in mag. umetnosti **Karmen Bajec**, nam je tedensko pošiljala posnete učne ure z navodili za ustvarjanje, ki smo jim bolj ali manj vestno sledili tudi pri ustvarjanju doma. Nadaljevali smo s tehniko akvarel in vadili slikanje oblakov. V decembru pa smo se lotili tudi slikanja pokrajine, cvetlic, živali ter abstraktnih motivov. Kaj je v tem času nastalo, smo si ogledali na našem prvem srečanju po dolgem času, ki je potekalo v živo, 24. februarja. Vsi smo komaj čakali na skupne ure ustvarjanja. V spomladanskem delu se bomo lotili slikanja z akrilnimi barvami. Seveda pa imamo tudi smeje načrte za naprej. Pripravili bomo več razstav, kjer bomo pokazali naše ustvarjanje. ■

☞ 📷 Karmen Petrič

»Avtorski stripi« šestošolca Jakoba Simšiča v razstavnih vitrinah mladinskega oddelka

Naš vsakodnevni sopotnik covid-19 je zaustavil marsikateri načrt. Tudi razstavne vitrine Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica so morale žvečiti praznino in samotnost, saj so uporabniki vračanje in izposajo gradiva urejali v pritličju, brezstično. 15. februarja so se veselili šolarji od 4. do 9. razreda devetletke, ko so tudi oni domače računalnike zamenjali za šolske klopi in srečevanje v razredu, knjižnica pa je lahko omogočila prost dostop do knjižnih polic, s tem pa tudi do vitrine mladinskega oddelka. Tja so se do 31. marca preselili »Avtorski stripi« šestošolca Jakoba Simšiča. Enajstletnik iz Begunj rad bere, igra računalniške igrice, gleda TV, sestavlja lego kocke, ob tem pa svoje ustvarjalne domisljice oživlja v doma izdelanih stripih. Za njegov prvi strip Fire Demon ga je navdihnil prijatelj Kristijan, inspiracija pa mu je tudi stripovska zbirka Pasji mož. Knjige o Kapitanu Gatniku so ga spodbudile za risanje Kapitana Šutnika, Shark Man pa je nastal po ogledu filma Flash. Vabljeni vsi, ki s pomočjo konjička gradite svojo osebno zbirko. Obiskovalci knjižnice si jo bodo z veseljem ogledali. Iskrenje idej je učenje, ustvarjalnost pa humus, na katerem brstijo vztrajnost, osebnostna rast in zorenje. Držimo se trenutnih priporočil, pazimo nase in drug na drugega in naj se od idej iskri še naprej! ■

Brezplačen vpis

V marcu in do konca šolskega leta prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu.
 Ob vpisu vas čaka darilna slikanica.
 KJUC z enotami

V marcu in aprilu ...**Od 22. marca do konca aprila**

Nagradni Andersenov kviz
 Za osnovnošolce devetletke. Vprašalnik dobite v KJUC z enotami in na spletni strani www.kjuc.si.
 KJUC

Petek, 12. marec

Spletni koncert Fed Horses
www.kd-cerknica.si
 20.00
 KD Cerknica

Nedelja, 14. marec

Filmarija
 Spletna družinska projekcija filma Salon pri Romy
 Brezplačen ogled z obvezno predhodno prijavo na naslovu info@kd-cerknica.si
 Povezava za ogled filma bo na voljo od 15.00 in 19.00. Ob 19.00 sledi moderiran pogovor o vsebini. KD Cerknica

Do 17. marca

Zdravilne rastline: razstava klekljanih čipk
 Sreda, 11.00–18.00
 V rakovski knjižnici
 KJUC in KD Rak Rakek, klekljarska sekcija

Nedelja, 28. marec

Filmarija
 Spletna družinska projekcija filma Moj brat lovi dinosavre.
 Brezplačen ogled z obvezno predhodno prijavo na naslovu info@kd-cerknica.si
 Povezava za ogled filma bo na voljo od 15.00 in 19.00. Ob 19.00 sledi moderiran pogovor o vsebini.
 KD Cerknica

Do 31. marca

»Avtorski stripi«
 Razstava enajstletnega Jakoba Simšiča
 V času urnika cerkniške knjižnice
 V vitrini mladinskega oddelka cerkniške knjižnice
 KJUC

Do 31. marca

Anka Čuček: likovna razstava
 Sreda, 11.00–18.00
 V rakovski knjižnici

KJUC in KD Rak Rakek, likovna sekcija

Do 1. aprila

Slovenke na poštah znamkah
 Razstava znamk iz zbirke Marinke Cempre Turk
 V času urnika cerkniške knjižnice

V razstavnih vitrinah cerkniške knjižnice
 KJUC

Petek, 2. april

Pravljica branica
 Ob mednarodnem dnevu knjig za otroke
 17.00
 Premiera na YouTube kanalu KJUC KJUC

Avtorica: **Maruša Opeka**

Pomemben prispevek k učenju in poučevanju klarineta

V februarju so izšle zbirke *Lestvice drugače 1, 2, 3* (lestvice, akordi in še kaj za klarinet) ter *Zbirka vaj* (Tonske in tehnične vaje) za glasbene šole za vse ravni izobraževanja – za učence in učitelje klarineta.

Mag. Mitja Dragolič je z ideje za eno knjigo ustvaril kar pet zbirk vaj in skladb za klarinet, ki so edinstvene pri nas, saj v takem obsegu še niso bile izdane. Kot pravi avtor, predstavljajo bistven element učenja igranja na klarinet; zajemajo lestvične, tonske in tehnične vaje ter skladbe. Zbirke vaj so opremljene s priporočljivimi prijemi, vsebujejo praktično shemo prijemov za klarinet in so prilagojene učnemu načrtu Republike Slovenije za klarinet. Pouk lestvic je celo prvič sinhroniziran z učnim načrtom za klarinet. »Edicije bodo v veliko pomoč učencem in učiteljem v glasbenih šolah in predstavljajo nepogrešljiv sestavni del vsakodnevnega učenja igranja na klarinet,« ocenjuje Mitja Dragolič, ki tudi sam poučuje klarinet v Glasbeni šoli Grosuplje.

Za oblikovno podobo je poskrbel vizualni umetnik **Martin Petrič**, ki je vaje obogatil z grafičnimi prikazi prijemov tonov in s prijaznimi barvnimi ilustracijami, tako da je oblika zvezka zasnovana všečno in je prilagojena mladim glasbenikom. Za tisk je poskrbela tiskarna Papyrus M&R, izid pa so podprli Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, izpostava Cerknica, ter domača podjetja.

Glasbeno šolstvo pri nas je staro že več kot 200 let. Po mnenju Mitje Dragoliča se je velik preskok v kakovosti naredilo v zadnjih dvajsetih letih in to z odlično organizirano mrežo nižjih in srednjih glasbenih šol po Sloveniji, ki je razširila možnost glasbenega ustvarjanja za številne otroke. Pomemben segment glasbenega izobraževanja pa je tudi igranje klarineta, ki je nepogrešljiv inštrument v vsakem orkestru, komorni skupini, predvsem pa je pomemben v lokalnih društvih, kjer skupina klarinetov tvori jedro vsakega pihalnega orkestra. Za kakovosten pouk v glasbeni šoli je potrebna kakovostna domača strokovna literatura, ki je pri nas zelo primanjkuje. Tudi klarinetist in profesor na Akademiji za glasbo **Jože Kotar** je zaokroženo zbirko vaj ocenil kot celostno stvaritev, ki bo tako s strokovnostjo kot zabavnostjo navdušila mlade glasbenike in učitelje. »Brez dvoma lahko postane nepogrešljiv sestavni del vsakodnevnega učenja igranja na klarinet,« je prepričan. K temu po njegovi oceni pripomore edinstven metodični pristop, ki učencem zagotavlja lažje vadenje, hitrejše učenje in napredek. Lestvice dopolnjuje zbirka *Skladbe drugače*, v kateri so po tonalitetah zbrane skladbe iz domače in svetovne glasbene zakladnice od klasičnih do modernih avtorjev. »Avtor na ta način osmisli, običajno premalo opažen, pomen lestvic, učenci pa lažje povežejo vsebino

© osebni arhiv Mitje Dragoliča

lestvic s skladbami, kar pripomore k boljšemu razumevanju glasbene literature. Ediciji so dodane klavirske spremljave avtorja prof. **Tomaža Habeta**, ki dajejo skladbam dodatno uporabnost, saj so s spremljavo primerne za nastope,« ocenjuje profesor Kotar. Zbirka tonskih in tehničnih vaj pa predstavlja sistematičen izbor vaj, ki so bile do sedaj redko zapisane ali izdane v zbirkah. Vsak tematski sklop vsebuje vaje s prviniami za izboljšanje določenega segmenta klarinetske tehnike. Vaje predstavljajo mnoge metodične možnosti, s pravilno uporabo ter prilagajanjem omogočajo hitrejše učenje in napredek. Kratki napotki so v pomoč učencem ob samostojnem vadenju. »Najbolj me veseli, da so edicije pri kolegih doživele topel sprejem, kar pomeni, da so uporabne in kakovostne, saj so plod tako dolgoletnega izobraževanja kot tudi pedagoških izkušenj,« pravi Mitja Dragolič. Učitelji v glasbenih šolah se z novostmi največkrat srečujejo na strokovnih seminarjih, na katerih se seznanijo z novimi pogledi, načini dela, literaturo, tehničnimi pripomočki in izboljšavami. Po njegovem mnenju so bistveni element tudi novosti v literaturi. »Za kakovosten pouk in prilaganje snovi učencem pa je obstoječe strokovne domače literature premalo,« meni, »zato jo morajo učitelji pogosto dopolnjevati sami. Tako imamo sedaj na voljo kompletno zbirko vaj, ki smo jih učitelji dolgo časa pogrešali.« Upa, da bo olajšala delo tako učiteljev kot učencev in tvorila enega bistvenih sestavnih delov učenja na klarinet, ki pa se lahko v bodoče še nadgradi. V nastajanju so tudi že nove zbirke, ki smiselno dopolnjujejo obstoječe. Se pa Mitja Dragolič zahvaljuje vsem, ki so mu pri nastajanju edicij stali ob strani.

Avtorja: **Marko Cvetko in Lili Mahne** Fotograf: **Marko Cvetko**

Etnobotanični kotiček Notranjske

Kmetija Markovi in kmetija Mahne sta udeleženi v projektu FITOKMETIJE, ki je financiran s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje. V sklopu projekta se je opravil tudi popis uporabnih rastlin na kmetijah.

Moški plodovi in češarki črne jelše

Iz pestrega nabora več kot 100 zdravilnih in užitnih rastlin Notranjske smo izbrali manjše število predstavnikov, ki jih bomo v prihodnje podrobneje predstavili z vidika uporabne vrednosti za ljudi. Tokrat so tematika vetrocvetne lesnate rastline, ki nas že v zgodnji pomladi nase opozarjajo z mačicami – moškimi cvetovi:

Črna jelša (*Alnus glutinosa*)

Bližajo se pomlad in z njo tudi težave zaradi alergije na cvetni prah. Ena prvih rastlin, ki povzroča težave občutljivim, je črna jelša, ki jo najdemo na vlažnih, močvirskih predelih Notranjske. Njene alergene ji ne smemo preveč zameriti, saj je koristna praktično cela rastlina, kar so vedeli že naši predniki. Skuhani moški cvetovi predstavljajo dober vir beljakovin; plodovi, ki spominjajo na manjše češarke, pa so poleg lubja mladih poganjkov uporabna surovina za izdelavo zdravilnih pripravkov. Pripravki iz jelše so se v preteklosti uporabljali za blaženje driske, za grgranje pri vnetjih v ustni votlini, za zdravljenje krvavečih ran in blaženje različnih kožnih bolezni. Skorja črne jelše se je včasih uporabljala pri strojenju usnja, z izvlečkom skorje pa so barvali tekstil v oranžnih odtenkih. Liste so včasih razprostirali po tleh in upali, da se na lepljivo površino ujamejo bolhe. Nekateri jih še vedno uporabljajo za blaženje bolečin na otiščanih in ožuljenih stopalih.

Še danes je les črne jelše zelo cenjen, zaradi velike uporabnosti pa črni jelši v Prekmurju rečejo kar »prekmurska smreka«. Uporablja se za pilote, pri podvodnih delih mostov, v rezbarstvu in dimljenju živil, saj daje hrani sladek, nežen priokus.

Leska (*Corylus avellana*)

Razširjena je po vsej Evropi, na Britanskem otočju in v Severni Afriki. Uspeva domala povsod, kjer raste grmovje – na senčnih in sončnih pobočjih, v gmajnah, listnatih in mešanih gozdovih, od nižin do hribovij. Leska s svojim odpadlim listjem izboljšuje gozdna tla. Na rastlini rastejo moški in ženski cvetovi. Iz oplojenih cvetov se poleti razvijejo plodovi, ki jih še posebej radi mečemo v košare – lešniki. Cveti od februarja do aprila, preden se razvijejo listi. Rastlina je dvospolna in enodomna. Moški cvetovi so viseče mačice, polne rumenega cvetnega prahu, ženske cvetove pa sestavlja popek, obdan z luskolisti. Naše babice so za zdravilne namene občasno uporabile tudi leskove mačice oziroma cvetove, ki naj bi pomagali pri gripi in pljučnici, saj spodbujajo potenje. V ta namen so

jih kuhale v čaju. Mačice so jim prišle prav tudi v času lakote, zmlete so dodajali moki in iz mešanice pekli kruh. So namreč zelo hranljive, saj vsebujejo veliko beljakovin in vitamina C.

Recepti:

Ocvrte leskove mačice – mačice naberemo, očistimo, pomočimo v gosto maso za omelete, ki smo ji dodali tudi malo naribanega parmezana. Ocvremo jih na vročem olju in ponudimo. Marsikdo jih bo zamenjal za kalamare.

Leskove mačice s čokolado – mačice naberemo, očistimo in pomočimo v stopljeno čokolado. Položimo jih na peki papir, da se ohladijo, in ponudimo. Še tople lahko posujemo s kokosom. Če ni pri hiši sladkosnedov, se v hladilniku ohranijo tudi več tednov.

Moka iz leskovih mačic – mačice naberemo, prekuhamo in posušimo. Nato jih zmeljemo v mlinčku za moko ali v sekljalniku (»blenderju«). V različne jedi damo le žlico ali dve te moke, ki testo zelo temno obarva in mu da svojevrsten okus.

Leskove mačice

Avtorica: **Nina Jerič** Fotografinja: **Vedrana Pokleka**

Delo s prostovoljci

Območno združenje Rdečega križa (RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke se je leta 2019 prijavilo na razpis Ministrstva za javno upravo za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva.

Povezali smo se s šestimi organizacijami Rdečega križa z različnih koncev Slovenije in se združili v tako imenovan konzorcij. Skupaj smo pripravili razpisno dokumentacijo, kar je zahtevalo veliko truda in usklajevanj. Zastavili smo si nekaj nalog projekta in postavili sistem dela s prostovoljci, zato je tudi naš projekt dobil ime »Prostovoljci, temelj organizacije«. Področna zakonodaja namreč zahteva vrsto birokratskih postopkov in evidenc, ki pa nam jih ob rednem delu in izvajanju programov v okviru delovnega časa ni uspelo urediti. Projekt se nam je zdel odlična priložnost za vzpostavitev sistema in urejanje evidenc o vodenju prostovoljcev, sklepanju dogovorov, koordiniranju, usposabljanju, vodenju prostovoljskih ur in sklepanju dogovorov z drugimi lokalnimi nevladnimi organizacijami.

Postavljeni pred nove izzive

Uspeh na razpisu konec leta 2019 nam je omogočil zaposlitev osebe za čas trajanja projekta na področju urejanja evidenc in usposabljanja prostovoljcev. Marca leta 2020 je načrte prekrizala epidemija, zato so se začasno ustavile vse načrtovane dejavnosti. Nekatere naloge smo medtem že uspešno izvedli, smo se pa srečali z novimi izzivi. V sistem pomoči so se vključevali novi prostovoljci, ki so bili pripravljene pomagati v času epidemije, zato je sodelavka pri projektu imela veliko dela s koordiniranjem in razporejanjem prostovoljcev za pomoč občanom. Prostovoljecem je bilo treba priskrbeti tudi zaščitno opremo in jih obveščati o pravilni uporabi ter o vseh navodilih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

Ko smo menili, da je najhujše za nami, postavili nove termine srečanj, usposabljanj, je prišel drugi val epidemije.

Ponovno smo se prilagodili priporočilom NIJZ in prilagodili naloge, da bi prostovoljce in uporabnike obvarovali pred okužbo.

Računalniško opolnomočenje

Ker za zdaj še ne kaže, da bi se lahko stanje že normaliziralo, bomo usposabljanje prostovoljcev izvedli prek aplikacije. V januarju 2021 smo tako pri vsakem prostovoljcu preverili opremo in možnosti dela na daljavo prek spletne platforme Zoom. Večina naših prostovoljcev je starejša, se z delom na daljavo še ni srečala in tudi nima možnosti za tak način komuniciranja. Opolnomočenje teh prostovoljcev in uporaba spletnih platform za našo organizacijo predstavljata nov izziv.

S projektom bomo nadaljevali in poskušali dosegati zastavljene cilje še celo leto 2021 in prvi mesec leta 2022.

Delo želimo prilagoditi razmeram, pa vendar vključiti čim več novih, usposobljenih prostovoljcev, ki bi sledili

našemu poslanstvu. Prepričani smo, da nam bo z dodatno kadrovske zasedbo to lažje uspelo. Zaposlitev za razvoj prostovoljstva je sicer financirana s strani razpisa Ministrstva za javno upravo; sredstva se razdelijo med nevladne organizacije. Finančna sredstva so pridobljena iz 0,5 odstotka dohodnine državljanov, ki niso opredelili namenitve, in se stekajo v sklad za financiranje nevladnih organizacij.

ZELO VAM BOMO HVALEŽNI,
ČE KLIKNITE NA TO POVEZAVO IN TAKO SVOJO DOHODNINO BREZ
FINANČNEGA NAKAZILA DARUJETE ALI NAMENITE NAŠI ORGANIZACIJI.

www.edonacije.com

najdete nas pod imenom
RKS - OBMOČNO ZDRUŽENJE Cerknica

Vir: Državni presejalni program za raka dojk DORA Fotografija: arhiv DORA

Zaključen tretji krog slikanja žensk v programu DORA

Konec leta 2020 se je za ženske med 50. in 69. letom iz občin Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica in Cerknica zaključil že tretji krog slikanja v programu DORA. Med marcem in novembrom lani so na preventivno mamografijo povabili skupno 5.152 žensk, prišlo jih je 71 odstotkov, kar je največ doslej.

Med vsemi slikanimi ženskami so pri 119 odkrili sumljive spremembe, zato so jih povabili na dodatno obravnavo na Onkološki inštitut Ljubljana, pri 20 ženskah so odkrili raka dojk.

S slikanjem so v mobilni enoti programa DORA v Postojni, ki je stala ob Bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo, začeli marca. Izvajanje programa DORA je bilo nato sredi marca začasno zaustavljeno zaradi prvega vala epidemije covid-19, zato so s slikanjem v Postojni nadaljevali konec maja in ga zaključili novembra lani. V primerjavi s predzadnjim krogom slikanja leta 2018 se je udeležba žensk povišala z 69 na 71 odstotkov in tako preseгла 70 odstotkov, kar je eden od ključnih pogojev za doseganje dolgoročnega cilja programa DORA; to je za tretjino manj smrti žensk zaradi raka dojk. Od vseh slikanih žensk so jih v presejalno-diagnostični center na Onkološkem inštitutu Ljubljana povabili na dodatne preiskave 119, kar je na ravni leta 2018, ko je bilo povabljenih na dodane preiskave 114 žensk. Z nadaljnjimi diagnostičnimi preiskavami so raka dojk takrat ugotovili pri 26 ženskah, tokrat pri 20, vendar podatek še ni dokončen, saj so nekatere ženske še v obravnavi. »Od začetka izvajanja programa DORA v Postojni leta 2016 se je odziv žensk, ki pridejo na mamografijo, povečal s 54 na 71 odstotkov. Veseli nas, da so ženske s postojnskega, pivškega, ilirskobistriškega in cerkniškega območja prepoznale program DORA kot kakovosten in da se ga redno udeležujejo tudi v času

epidemije covid-19. Program DORA deluje ob upoštevanju strogih ukrepov za zagotavljanje varnosti žensk in zaposlenih v času drugega vala epidemije, saj je pomembno, da ženske ne opustijo možnosti zgodnjega odkrivanja raka,« je povedala vodja programa DORA **mag. Kristijana Hertl**, dr. med., in poudarila: »Če je rak dojk odkrit na začetni stopnji, je zdravljenje lahko zelo uspešno.«

V programu DORA je ključni namen odkrivanje majhnih (netipnih) rakov, ko je verjetnost ozdravitve lahko bistveno večja. Tudi zdravljenje je manj obsežno, kar vpliva na boljšo kakovost življenja bolnic. Redna udeležba v organiziranem programu zgodnjega odkrivanja raka dojk dokazano v ciljni populaciji žensk zmanjšuje umrljivost za rakom dojk in povečuje preživetje bolnic.

Prepoznavajmo občutke

Ljudje se s težkimi kriznimi stanji različno soočamo. Trenutno se še vedno nahajamo v negotovem položaju, ko imamo zaradi epidemije covid-19 omejitve na različnih področjih. Pri mnogih ljudeh lahko takšne okoliščine povzročajo različne duševne stiske, občutke strahu, žalosti, nemoči ali izgube nadzora. Te stiske posamezniki običajno lahko prebrodijo. Včasih pa psihične stiske lahko sprožijo dolgotrajnejšo duševno bolezen.

Iz Centra za socialno delo Primorsko-Notranjska sporočamo, da je pomembno, da smo do sebe in drugih strpni, sprejemajoči in potrpežljivi, da smo pozorni na prepoznavanje svojih občutkov in stisk ter hkrati na prepoznavanje občutkov in stisk vseh naših bližnjih. Pogovor z najbližjimi in ozaveščanje stiske lahko namreč ublažita duševno stisko. Če pri bližnjem opazujemo spremenjeno vedenje, ki zanj ni značilno, je pomembno, da o tem spregovorimo, saj je včasih že pogovor dovolj, da najdemo rešitve za težave. Če smo sami in nimamo nikogar, s katerim bi lahko delili svoje težave, je v obdobju epidemije na voljo brezplačna telefonska številka 080 51 00, kjer so za pogovor na voljo strokovnjaki s področja duševnega zdravja. Če se nam zdravstveno stanje zaradi duševne bolezni močno poslabša ali pa ima naš bližnji resne zdravstvene težave zaradi duševne bolezni, je pomembno, da poiščemo zdravstveno pomoč v ambulanti nujne medicinske pomoči, pri specialistu psihiatru, psihologu ali na enoti centra za socialno delo. ■

✉ Janez Tušar @ Ljubo Vukelič

18 x OŠ Rakek = Prešernov dan

Morda se sprašujete, kakšna čudna matematika je to, vendar preprost zapis razkriva čudovito sporočilo. Kulturna dejavnost ima na Osnovni šoli (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek pomembno mesto, kar dokazuje tudi večkrat pridobljen naziv kulturne šole.

Toda – ali ste vedeli, da smo tokrat v čast slovenskemu kulturnemu prazniku pripravili kar 18 različnih prireditev? Res je! Kolikor je na matični in podružnični šoli oddelkov, toliko je bilo obeležjenj, ki so se razvrstila prek celega tedna. Učenci prve triade so praznik počastili v šoli, ostali pa na daljavo prek video srečanj. Pri tem so imeli otroci glavno besedo, zlasti v višjih razredih. Namen je namreč bil, da razredno prireditev oblikujejo čim samostojneje in da predstavijo lastno kulturno oziroma umetniško ustvarjalnost. Nastale so čudovite predstavitve!

»Učenci 3. b-razreda so skozi cel teden spoznavali, kako kul je bil naš pesnik France Prešeren. Izvedeli so, da je bil vpisan v zlato knjigo kot odličen učenec, sedma kitica njegove Zdravljice je postala slovenska himna, napisal je ogromno pesmi, priljubljen je bil med otroci, saj jim je vedno delil fige, danes pa je upodobljen na kovancu za dva evra. Preizkusili so se še v likovnem ustvarjanju in nastali so super kul Prešerni.« (Učenci 3. b in učiteljica **Monika Derenčin**)

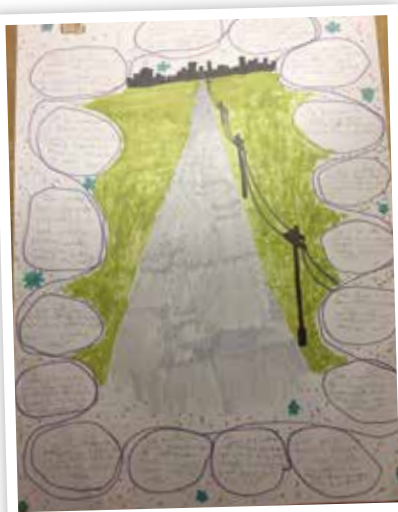
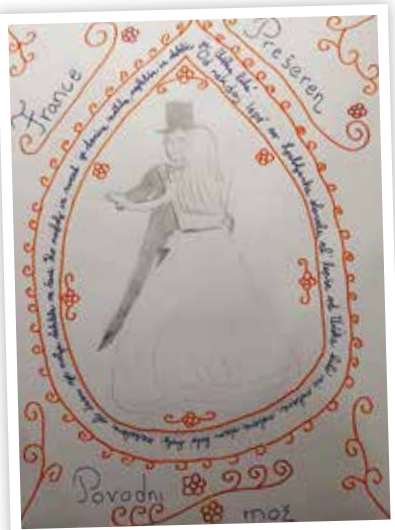
»Učenci drugega razreda so osvežili znanje o življenju Franceta Prešerna. Spoznali so nekaj njegovih del. Pogovarjali so se o različnih kulturnih ustanovah in kulturnih ustvarjalcih.

Prelevili pa so se tudi v prave umetnike in s svinčnikom narisali pesnikov portret.« (**Petra Mikše**)

»Prvošolci so spoznali nekatera pesnikova dela in njegovo življenje. Poslušali so Prešernovo pesem Povodni mož in pravljico Mojiceje Podgoršek O dečku, ki je pisal pesmi. Po zajtrku so uživali v uprizoritvi, kako je dr. Fig delil fige, in se veselo posladkali z njimi. Seveda so zapeli tudi slovensko himno in si ogledali slovensko zastavo ter grb. Pogovor je tekel o slovenski kulturi in kulturnih ustanovah, za konec pa so še narisali prave mojstrske portrete velikega pesnika.« (**Ana Delak**)

»Učenci 7. in 8. razredov so poleg izvedbe lastne razredne prireditve pri pouku slovenščine ustvarjali po vzoru našega rojaka, slikarja Maksima Gasparija, ki je nekoč umetniško izdelal Prešernov Sonetni venec.« (**Maruša Nared**)

Nekako se je Prešeren sprehajal med nami in verjamemo, da bi s ponosom segel v roke vsakemu. Hvala vsem, ki ste soustvarili prijetne urice kulturnega druženja, in naj bo umetnost vseh vrst vselej del vašega delovanja. S kulturno ustvarjalnostjo namreč simbolno širimo svetlobo, ki razsvetljuje, opogumlja in nas vodi, da v svoji bogati raznolikosti rastemo iz roda v rod.

Poslali smo 151 nasmehov

Sreča ni v glavi in ne v daljavi,
ne pod palcem skriti zaklad.
Sreča je, ko se delo dobro opravi.
In ko imaš nekoga rad.

☞ Tone Pavček

Učenci in zaposleni Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek ter Podružnične osnovne šole »Rudolfa Maistra« Unec smo v preteklih dveh tednih zagotovo opravili veliko dobro delo. Spomnili smo se na starostnike, ki so v teh časih pogosto osamljeni. Tudi nas, učence in zaposlene na šoli, je šolanje na daljavo opomnilo na to, kako pomembni so objemi, stiski rok, nasmehi v živo in prava človeška bližina.

Odločili smo se, da starostnikom kar po pošti pošljemo dobro voljo in nasmeh ter tako pokažemo, da mislimo nanje. S skupnimi močmi smo zbrali 151 spodbudnih pisem, lepih misli, pesmi, ugank in risbic, ki smo jih poslali trem okoliškim domovom za starejše občane.

Upamo, da bodo prejemniki naša sporočila razveselila in jim vtila novega upanja. Naša gesta pa je iskrena zahvala tudi zaposlenim v ustanovah za starostnike, ki vsakodnevno skrbijo za svoje varovance in s tem opravljajo občudovanja vredno poslanstvo. Dejavnost smo izvedli v okviru projekta Simbioza (medgeneracijsko sodelovanje), kamor je vključena naša šola.

☞ @ Monika Derenčin

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo na Podružnični osnovni šoli Maksim Gaspari Begunje pripravili prireditev, ki je objavljena na spletni strani matične šole Cerknica. Družno smo jo soustvarili učenci, njihovi starši in učitelji. Prireditev nas popelje skozi kratek življenjepis Franceta Prešerna in nas spodbudi, da se zgledujemo po Prešernovi ljubezni do domovine in slovenskega jezika.

Ker na prireditvi prisluhnemo tudi pesmima Res lepa, najlepša je hiša slovenska, katere avtor besedila in melodije je Janez Kranjec, ter Slovenija, od kod lepote tvoje, za

katero je besedilo napisal Marjan Stare, melodijo pa brata Avsenik, smo na ogled prireditve povabili tudi **Katarino Skuk**, skrbnico glasbe Janeza Kranjca; in **Slavka Avsenika mlajšega**, skrbnika dedičev glasbe bratov Avsenik. Oba sta se našemu povabilu odzvala ter izrazila pohvalo nastopajočim in naši podružnični šoli.

☞ Bernarda Dolničar

📷 arhiv šole

Mednarodna izmenjava znanja in primerov dobre prakse

5. februarja se je z namenom usposabljanja učiteljev na področju dela z otroki s posebnimi potrebami v sklopu projekta Inclusive learning with high expectations, v katerega so vključene Osnovna šola (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek, OŠ »Miroslava Vilharja« Postojna in švedska osnovna šola Grindskolan, odvil prvi del večdnevne spletne konference. V uvodu so udeležence pozdravili ravnatelji sodelujočih šol in župan občine Cerknica **Marko Rupar**. Osrednja gostja **dr. Leonida Zalokar**, ravnateljica Svetovalnega centra Planina, je predstavila specifično dela z otroki in mladostniki z vedenjskimi, osebnostnimi in čustvenimi motnjami. Sledila je navdihujoča predstavitev **Albina Falkmerja** iz švedskega podjetja Samhall o uspešnem vključevanju oseb s posebnimi potrebami na redni trg dela na podlagi njihovih spretnosti, ne primanjkljajev.

V drugem delu konference, ki bo konec marca, se bodo v treh zaporednih dneh odvijale predstavitve, na katerih bodo učitelji sodelujočih šol spoznavali in primerjali slovenski in švedski šolski sistem, usmerjanje otrok s posebnimi potrebami in delili primere dobrih praks. Nadejamo se veliko pedagoških učinkov.

☞ @ Urška Drobnič

S Slivnice čez Brezje na Veliko Špičko

☞ Štefka Šebalj Mikše

Za pot s Slivnice na Veliko Špičko bomo porabili okrog šest ur hoje, s postanki pa nekoliko dlje. Na Slivnico (1114 m) se podamo iz Cerknice. Pod Gradiščem se strmina Cerkniške planinske poti nekoliko zmanjša in proti vrhu postaja pot vse prijetnejša. Na vrhu se lahko razgledujemo po vrhovih v bližnji in daljni okolici, največkrat pogled seže proti Triglavu. Lahko si žigosamo dnevnik pohodov, se vpišemo v vpisno knjigo in uberemo pot še na Veliko Špičko (955 m). Podamo se nazaj do Gradišča, pri ostanku elementa utrdbe Rupnikove linije zavijemo desno, na gozdno cesto, ki nas v četrh ure pripelje do oznak Notranjske planinske poti na Cesti na Slivnico. Morda tu opazimo še kakšen ostanek bivališča delavcev, ki so omenjene utrdbe gradili. Do kačaste smreke ob poti ni več daleč od tu, še nekaj korakov navzdol in že zavijemo proti Brezjam. Pri spustu v dolino Cerkniščice nas vabijo k ogledu Kužne (Kožne) jame ob Sprehajalni poti kartuzijanov, pri vzponu v Begunje pa še Sakramuza jama. V ovinku pri trgovini v Begunjah sledimo smerni tabli za Veliko Špičko. Na robu gozda

so nam v pomoč smerokazi na lični tabli Turističnega društva Menišija. Kmalu se znajdemo pred dilemo, katero pot ubrati; tisto, ki vodi na Veliko Špičko čez Zalake, ali tisto, ki vodi čez Goli vrh. Izberemo tisto čez Zalake, kjer se strmina poravna. Do razglednega vrha ni več daleč. V Begunje sestopimo po isti poti, lahko pa izberemo pot čez Goli vrh. Tokrat gremo v Cerknico mimo Brezja. Med potjo vidimo, kako blizu je novo naselje v začetku Begunj, vmes je le Kurja dolina. Na Gmanjcah sledimo oznakam Sprehajalne poti kartuzijanov, ki nas pripelje do Cerkniščice in naprej do DEOS, Centra starejših Cerknica. ■

**Nova era,
nova doživetja.
Popolnoma novi Tucson.**

Četrta generacija popolnoma novega Tucsona začena svojo zgodbo na novo. Odmik od klasike je več kot očiten, saj s svojo drzno in sodobno podobo, izjemno ravno udobja, najnaprednejšimi sistemi za pomoč in varnost ter vrhunsko brezžično povezljivostjo zaznamuje nekaj popolnoma novega.

Poudarjene zunanje in globoke bočne linije mu dajejo svojevrsten značaj, ki ga dopolnjuje še notranjost. Ta z novim multifunkcijskim volanom, digitalnimi merilniki, LCD zaslonoma, digitaliziranimi in zelo odzivnimi stikali konzole ter udobjem izbranih materialov naredijo vožnjo za popoln užitek.

 HYUNDAI

5 GARANCIJE
NA 5 LET/100.000 KM

Povprečna poraba goriva: 5,2 – 7,8 l/100 km, emisije CO₂: 125 – 178 g/km. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo tudi k čezmerno povzrašenim koncentracijam priletnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Kapi ste v testirani QUDAL (Quality of Daily Life) terenskim in mestnim vozilom Hyundai podelili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <http://qudal.com/SLOVENIA-629KDF8> in <http://qudal.com/SLOVENIA-620KMF4>. Izdajatelj si pridruže pravico do tiskarskih napak. Slike so simbolične. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

Avtohiša Zalar d.o.o., Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče

031 331 920, 01 7881 999, www.avtohisazalar.si, prodaja@avtohisazalar.si, FB, Instagram, Twitter

Strani ureja: **Notranjski regijski park (NRP)**

Od Direkcije RS za infrastrukturo dobili pomembno soglasje

📷 arhiv NRP

Dolina naravnih mostov Rakov Škocjan je že od leta 1949 zavarovana kot naravna znamenitost z najstarejšim še veljavnim aktom o zavarovanem območju. Ta kraški fenomen je v upravljanju Zavoda za varstvo narave, za vzdrževanje učnih poti in preostale infrastrukture pa skrbi tudi NRP v sodelovanju z Občino Cerknica. V začetku leta je park z Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo in Zavodom za gozdove dosegel pomemben dogovor, ki omogoča, da bomo ob državni cesti v Rakovem Škocjanu lahko končno namestili lesene količke, ki označujejo naše nove kolesarske poti po Notranjskem parku. Pred pridobitvijo soglasja smo na terenu skupaj z glavnimi deležniki določili najustreznejša mesta stebričkov. Ti so postavljeni tako, da ne ogrožajo udeležencev v cestnem prometu in lastnikov zemljišč ne omejujejo pri gospodarjenju z gozdovi. Kolesarske poti so označene z različnimi piktogrami, ki jim lahko sledite. Naložbo postavitve novih kolesarskih poti po celotnem Notranjskem parku sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. ■

Naravovarstveni nadzornik prevečkrat razočaran

📷 arhiv NRP

Naravovarstveni nadzornik NRP v okviru projekta LIFE Stržen vse leto pregleduje različna območja parka in ugotavlja stanje z vidika škodljivih dejavnikov za okolje, črnih gradenj, nedovoljenih voženj, parkiranja, kampiranja in drugih neustreznih dejavnosti na zavarovanem območju narave. Žal pri svojem delu pogosto naleti na kršitve in nepravilnosti, ki odražajo izjemno slab odnos nekaterih ljudi do narave. Na svojih obhodih večkrat naleti na divja odlagališča smeti. Med Rakovim Škocjanom in potjo, ki vodi na Stražnik, je naletel na kup odpadkov, na katerem je kraljeval star televizor. Le kaj mora vrveti v glavi tega »smetilca«, sploh, ko je roba enkrat že naložil na vozilo? Zakaj je raje kot v gozd ni odpeljal v zbirni center? Najbolj žalostno je dejstvo, da je avtor tega smetenja lokalni prebivalec, ki očitno ne ceni privilegija, da živi v tako čudovitem naravnem okolju. Žalostne podobe tistega, kar na svojih obhodih vidi naš nadzornik, so bile prikazane tudi v našem prvem naravovarstvenem filmčku Neprijetne podobe Cerknškega jezera, v katerem nastopa spoštovani Jezerec, 85-letni izdelovalec drevakov **Tone Lovko**, čigar življenje je vse od rojstva tesno prepleteno z jezerom in njegovo naravo. Film si še vedno lahko ogledate na spletni strani YouTube. ■

Uspešen razpis nakazuje pestro sezono tematskih vikendov 2021

📷 Vid Šparemblek

Razpis za vsebine letošnjih tematskih vikendov je uspešno zaključen. Zanimive in izvirne ideje programov dejavnosti v naravi je poslalo kar 18 izvajalcev, in sicer za 33 različnih aktivnosti (nekateri so poslali več predlogov). Med prijavljenimi je enajst aktivnosti, ki smo jih na preteklih tematskih vikendih že izvajali, in kar 21 takšnih, ki so povsem nove. Poslane ponudbe že temeljito pregledujemo in kmalu se bomo odločili, katere bomo vključili v prihajajočo novo sezono tematskih sobot in nedelj v Notranjskem parku. Potrudili se bomo, da obiskovalcem pričaramo še en niz nepozabnih doživetij ob našem presihajočem jezeru in njegovi okolici. Letos z njimi začnemo 17. aprila, zaključimo pa zadnji vikend v septembru.

Obiskovalci bodo v družbi izkušenih vodnikov lahko na zabaven, aktiven način na tleh, kolesu, vodi in v podzemlju osvojili vrsto novih znanj. Lani smo zaradi epidemije s tematskimi vikendi začeli šele konec maja, a kljub temu privabili skoraj 700 udeležencev z vseh koncev Slovenije, ki so se prepustili privlačnim doživetjem v 36 različnih vodenih dejavnostih v neokrnjeni naravi. Tudi letos bo vodenje v okviru tematskih vikendov za obiskovalce brezplačno, saj ga financira projekt LIFE Stržen. ■

Pot izvirov

Štiri kilometre dolga krožna pešpot Pot izvirov sprehajalcu vsakič podari zanimivo in edinstveno doživetje. Najlepše podobe se kažejo spomladi in jeseni, nekaj dni po dežju, saj so izviri polne vode, ki veličastno bruha na plano in polni Cerkniško jezero.

Pozimi narava ponuja ledeno-snežne pravljичne poglede. Poleti, ko so izviri suhi, pa razveselijo rožni travniki in hladna senca dreves. Ob poti so postavljene table z informacijami o posameznih delih poti, rastlinah in živalih, ki jih je mogoče videti med sprehodom. Table vas opozorijo tudi na vsakega izmed štirinajstih kristalnih izvirov na poti: Kotrjaš, Rupa, Čouniči, Obrh, Ok'nce, Izviri Cemuna, Pod pečmi, Izvirna jama Špilja, Morela, Br'žč, Izvir na Malem cerkvenem lazcu, skupina izvirov Kamnavir, Izviri Vidrna in Laški studenec.

Tu na plano kot Obrh pride tudi reka sedmerih imen, ki že nekaj kilometrov naprej postane Stržen in nato, ko zapusti Notranjski park, Rak; nadalje postane Pivka, potem Unica, vse dokler v Močilniku pri Vrhniki ne privre na svetlo kot Ljubljanica. Pot izvirov se začne na makadamski stezici nasproti cerkve Svetega Kancijana na Gorenjem Jezeru in se zaključi na vlaki na Lazah pri Gorenjem Jezeru; ker je krožna, jo lahko prehodite tudi v obratni smeri. Pot je Notranjski park postavil s sofinanciranjem Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije.

Potem ko prehodite makadam in prečkate travnik, vas ozka gozdna potka vodi v osrčje izvirov. Pot se tu dvigne nad skupino izvirov Obrha, saj je kolovoz speljan po ravnici v času polnih izvirov pod vodo. Na izviru Obrh je nekoč stala žaga, za katero je leta 1883 izdelal načrt gospodar Komidar z Oštirjeve kmetije. Zaradi njegove prezgodnje smrti pa nikoli ni zaživela. Njegovi potomci doma še vedno hranijo načrt zanjo. (📷 Jošt Stergaršek)

Izvir Ok'nce. Imena posameznih izvirov, kot jih že od nekdaj uporabljajo vaščani, nam je pomagal določiti gospod **Viktor Ponikvar** z Gorenjega Jezera. (📷 Jošt Stergaršek)

Na začetku poti naletite na več kot sto let stari maklen, ki je zaradi visoke starosti in izjemne velikosti opredeljen kot naravna vrednota in zato zaščiten. (📷 Eva Kobe)

Cemun je eden največjih izvirov na Cerkniškem polju. Gre za estavelo ali po notranjsko – cemun: za kraško luknjo v tleh, ki ima ob naraščanju vode vlogo bruhalnikov, ob upadanju vode pa postane požiralnik. Ta izvir lahko občudujemo v vseh letnih časih, saj presahne le izjemoma; v res veliki suši. Nazadnje se je to zgodilo leta 2003. (📷 Tine Šubic)

Ko izvir Pod pečmi bruha vodo s polno močjo, je gotovo eden od najlepših. (© Jošt Stergaršek)

Nekje na sredini poti si lahko v senci dreves odpočijete na prijetni klopi. (© Eva Kobe)

Izvirna jama Špilja v objemu snega in ledu. V vsakem letnem času ima ta luknja v skalovju drugačno podobo. (© Tine Šubic)

Drevesa se zrcalijo na gladini smaragdnega izvira, ki mu domačini rečejo Bržč. (© Jošt Stergaršek)

V času visokega vodostaja se voda Stržena, ki mu tu še rečemo Obrh, zlije z vodo izvirov Kamnavir. (© Jošt Stergaršek)

Kristalno čista voda enega od izvirov Laškega studenca, ki mu je dala ime bližnja vasica Laze, je bila do leta 2014 vir pitne vode za okoliška kraja. (© Jošt Stergaršek)

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero)

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na e-naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **24. marca**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **podjetje ekoKnap, d. o. o., iz Cerknice**.

- 1. nagrada:** računalniški zvočniki, tipkovnica in miška;
- 2. nagrada:** računalniška miška in tipkovnica;
- 3. nagrada:** računalniška miška.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku aprila.

Nagrajenci februarske številke so:

- 1. nagrada:** knjiga B. Hacqueta z naslovom Orikto grafija Kranjske – **Fanika Kranjc**, Begunje 63, 1382 Begunje pri Cerknici;
- 2. nagrada:** knjiga B. Hacqueta z naslovom Orikto grafija Kranjske – **Samo Ferjančič**, Dovce 31 a, 1381 Rakek;
- 3. nagrada:** knjiga B. Hacqueta z naslovom Orikto grafija Kranjske – **Vinko Zbačnik**, Ljubljanska cesta 34 a, 1381 Rakek.

Nagrade podarja **Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica**, nagrajenci pa jih lahko v knjižnici prevzamejo od ponedeljka do petka od 11.00 do 18.00.

					Glasilo občine Cerknica																	
					DELO, OPRAVILLO	HRVAŠKI NARODNI HEROJ (JOSIP)	LOVSKI PES PTIČAR Z DOLGO DLAKO	IVAN LAH	POSREDNIK PRI SEJ-MARSKIH POSLH	LESENA STENSKA OBLOGA	VERNICA, KI ROMA	VAS PRI ČRNOMLJU	PRIPRAVA ZA NAPE-NJANJE									
					MESTO V PORENJU	KRATKA NIT	SOL OLJNE KSLINE	SU STVAR, PREDMET		ZADNJICA			POTEG Z NOŽEM									
					ČLOVEK Z ENO ROKO					ST. DOLŽ. MERA, PALEC					UČENJAK, VELEUM							
					DIONIZOV SPREM-LJEVALEC					GOLA ŽENA												
					FINANČNI PROPAD PODJETJA					ZORAN ČUTURA												
					KOSTUMO- GRAFKA VOGELNIK			ROPOTJA, NAVLAKA		LAVO ČERMELJ		PODZEMNI HODNIK		UPANJE								
					PERJE PRI REPI			LETUVIŠČE PRI OPATJI		RAZLOČEK, VARIANTA		ITALIJAN- SKA RTV		ALBANSKI POLITK (RAMIZ)				EMMA THOMPSON				
										DRŽAVA V V. EVROPI												
										UKR. ZGOD. (MIKOLA)								IND. POLITK ŠASTRI				
																						
																						
																						

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): OPAST, IDA, SINTAKTIK, TETA, RAVI, RT, SKALAR, POET, ENICA, ORIKTOGRAFIJA, TABLETA, KERSNIK, MIRAGE, OTS, KINO, ASIR; POR, CESTA, RAKA, UN, ULM, TEL, HACQUET, RA, SI, BRAUN, STALAKTIT, IASI, SASI, STAN, IHTA. Težje besede: ESSEN, LAL, OKSIMORON, ZEROV.

www.smg.si
info@smg.si
salon: 081 603 777
direktor: 040 899 728
svetovalec: 051 660 083
Cesta 4. maja 50a, 1380 Cerknica

SUHOMONTAŽNA GRADNJA

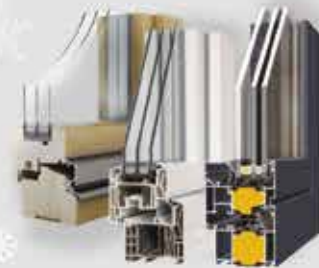
Srečno in zdravo 2021!

STREŠNA OKNA

VHODNA VRATA

LESENA, PVC in ALU OKNA

SMG PRIPRAVA IN IZVEDBA

svetovanje, priprava dokumentacije za Eko Sklad
prevzem skrbi za izvajalce
kvalitetna in celovita prenova

EKO SKLAD

20 - 30 - 50 %
povračilo investicije

Celovita prenova na ključ

Poskrbimo za celovito prenavo na ključ in prevzamemo vse skrbi za izvajalce (vodovodne, elektro inštalacije, talne obloge...) ter usklajevanje med njimi.

Uredimo vso dokumentacijo za pridobitev nepovratnih sredstev Eko Sklada. S pomočjo pridobljenih nepovratnih sredstev Eko sklada pridete do cenejše investicije in na dolgi rok prihranite.

Najdete nas v prodajnem salonu v centru Cerknice (cesta 4. maja 50 a) in na spletu www.smg.si

Sodelujemo z najbolj priznanimi proizvajalci:

lipbled.

PIRNAR.

VELUX

KNAUF

pvcnagode

M SORA

Gradimo s srcem.

KNJIGA O KRAJIH IN LJUDEH OBČINE CERKNICA

Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz

*Zbornik člankov o krajih in ljudeh občine Cerknica, objavljenih
v občinskem glasilu Slivniški pogledi v letih 2014–2020.*

Cena: 25 €. Naročila in prevzem: v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica
po predhodnem dogovoru (01 709 10 78 ali info@kjuc.si)

Kraji: Cerknica, Beč, Bečaje, Begunje pri Cerknici, Bezuljak, Bločice, Bloška Polica, Brezje, Cajnarje, Čohovo, Dobec, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Dolenje in Gorenje Otave, Gora, Gorenje Jezero, Goričice, Gošič, Grahovo, Hribljane, Hruškarje, Ivanje selo, Jeršiče, Korošče, Koščake, Kožljek, Kranjče, Kremenca, Krušče, Kržišče, Laze pri Gorenjem Jezeru, Lešnjake, Lipsenj, Mahneti, Martinjak, Milava, Osredek, Otok, Otonica, Pikovnik, Pirmane, Podskrajnik, Podslivnica, Ponikve, Rakek, Rakov Škocjan, Ravne, Reparje, Rudolfovo, Selšček, Slivice, Slugovo, Stražišče, Sveti Vid, Ščurkovo, Štrukljeva vas, Tavžlje, Topol pri Begunjah, Unec, Zahrib, Zala, Zelše, Zibovnik, Žerovnica, Župeno /
Intervjuji: Miroslav Bavdek, Volbenk Demšar, Marija Devinar, Miro Jenček, Alojz Troha, Janez Koščak, France Kotnik, Miroslav Lekšan, Anton Lunka, Jožef Martinčič, Alojz Matičič, Iva Mulec, Tončka Neškudla, Vinko Otoničar, Franc Perko, Viktor Ponikvar, Vladimir Premrov, Mara Turk, Vladimir Urbanc, Jože Žnidaršič starejši

